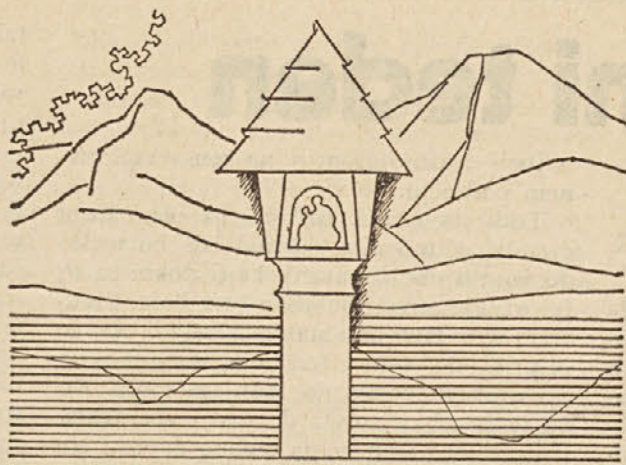

NAS TEDNIK

KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

P. b. b.

LETO XIX./ŠTEVILKA 26

CELOVEC, DNE 29. JUNIJA 1967

CENA 2.— ŠILINGA

Die Kärntner Slowenen zum Artikel 7

Dr. Inzko erklärte bei der Aussprache am 27. Juni im Bundeskanzleramt:

Ich danke Herrn Bundeskanzler im Namen des Rates der Kärntner Slowenen für die Einladung zur Aussprache zwecks Durchführung des Artikels 7 des Staatsvertrages. Die Äußerung des Bundeskanzlers, daß der Staatsvertrag der Regierung die Pflicht auferlege, auch den Artikel 7 zur Gänze zu erfüllen, ist bekannt. Ebenso hat die Minderheit mit Genugtuung zur Kenntnis genommen, daß im Rahmen der letzten Aussprache zwischen den Repräsentanten der österreichischen Bundesregierung und den Vertretern der Kärntner Landesregierung darauf hingewiesen wurde, daß man im Zusammenhang mit dem Minderheitenproblem Verwicklungen auf internationaler Ebene aus dem Wege gehen müsse, wie sie durch Anwendung des Artikels 35 des Staatsvertrages entstehen könnten. Dies beweist, daß sich die für die Durchführung des Staatsvertrages verantwortlichen Stellen der Folgen bewußt sind, die entstehen könnten, wenn Österreich die Verpflichtungen des Staatsvertrages nicht erfüllen sollte.

Im Rahmen der am 5. Juni 1967 stattgefundenen Aussprache wurde vom Bundeskanzler außerdem erklärt, daß die slowenische Minderheit und Jugoslawien eine Minderheitenfeststellung als Grundlage für die Realisierung des Artikels 7 ablehnen und man deshalb auf diesen Weg verzichtet habe. Wenn außerdem erwähnt wurde, daß Außenminister Dr. Tončič auf dem Boden der Vereinten Nationen auf dieses Problem angesprochen worden ist, so ersieht man daraus, daß man sich der Tragweite der Beschlüsse, die bezüglich des Artikels 7 getroffen werden, voll auf bewußt ist. Die Tatsache, daß die jetzige österreichische Bundesregierung bei der Realisierung des Artikels 7 den Standpunkt der Minderheit in dieser Frage nicht nur zu hören, sondern auch zu berücksichtigen gewillt ist, beweist, daß Österreich bereit ist, den Artikel 7 zur Zufriedenheit der slowenischen Minderheit zu lösen. Ich danke im Namen des Rates der Kärntner Slowenen der österreichischen Bundesregierung für diese Haltung.

Gleichzeitig aber muß ich darauf hinweisen, daß die Kärntner Slowenen angesichts der staatsvertragswidrigen Einstellung und Haltung des Kärntner Heimatdienstes tief besorgt sind. Der Kärntner Heimatdienst war es, der mit Schulstreiks die international anerkannte Schulregelung für das zweisprachige Gebiet, die wesentlich zum gegenseitigen Verstehen der Bewohner Südkärntens beigetragen hat und beitragen sollte, zu Fall gebracht hat. So kam es dann zu einer Schulregelung, die nicht nur ohne Mitwirken der Minderheit zustande kam, sondern auch gegen den Wortlaut und den Geist des österreichischen Staatsvertrages verstößt. Deshalb erachten wir es als unbedingt notwendig, daß es zu einer Änderung des Minderheitenschulgesetzes kommt, die folgende Wünsche der Kärntner Slowenen berücksichtigt:

1. Der Unterricht müßte im jetzigen Geltungsbereich des Minderheitenschulwesens grundsätzlich für alle Kinder zweisprachig sein, wie dies vor und nach der Unterzeichnung des österreichischen Staatsvertrages in Südkärnten der Fall war. Sollte es jedoch Eltern geben, die es nicht wünschen, daß ihr Kind eine Sprache bereits im Pflichtschulalter zusätzlich erlernt, so könnten sie laut Gesetz ihr Kind vom Besuche des Slowenisch-Unterrichtes abmelden.

Diese Regelung würde die Gleichheit vor dem Gesetz respektieren, allen slowenischen Kindern von Haus aus den Unterricht in der Muttersprache gewährleisten und die von den slowenischen Eltern als diskriminierend empfundene Anmeldung der Kinder zum zweisprachigen Unterricht beseitigen. Das Anmeldeprinzip würde durch das Abmeldeprinzip ersetzt werden. Die jetzige Vorgangsweise, wonach die Kinder von den Eltern zum zweisprachigen Unterricht angemeldet werden müssen, verstößt gegen den § 1 des Artikels 7 des Staatsvertrages, in dem es heißt, daß österreichische Angehörige der slowenischen Minderheit in Kärnten ihre Rechte auf Grund gleicher Bedingungen wie alle anderen österreichischen Staatsangehörigen genießen. Daß der Eintritt in die Volksschule in Südkärnten nicht bei allen Kindern auf Grund gleicher Bedingungen erfolgt, beweist das Minderheitenschulgesetz aus dem Jahre 1959.

2. Nachdem der Geltungsbereich betreffend die Pflege des Pflichtschulwesens zur Zeit der Unterzeichnung des Staatsvertrages bekannt war, ist der Passus hinsichtlich der Forderung nach einer amtlichen Minderheitenfeststellung staatsvertragswidrig und müßte im Minderheitenschulgesetz entfallen.

3. Der Religionsunterricht müßte grundsätzlich in der Muttersprache des Kindes erteilt werden. Eine andere Regelung würde nicht nur dem Sinne des Staatsvertrages, dem Naturrecht, dem zwischen der österreichischen Bundesregierung und dem Heiligen Stuhl abgeschlossenen Konkordat, sondern auch dem Geiste des Konzils widersprechen. Dagegen verstößt nämlich die jetzige unterrichtssprachliche Regelung im Religionsunterricht an den Schulen des zweisprachigen Gebietes. Ich erlaube mir, zum besseren Verständnis des Sachverhaltes Herrn Bundeskanzler, Herrn Bundesminister für Unterricht, Herrn Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten und den anwesenden Beamten der Bundesministerien für Äußeres und des Bundesministeriums für Unterricht die vom Rat der Kärntner Slowenen herausgegebene Broschüre »Für den Religionsunterricht in der Muttersprache« zu übergeben.

4. Die Regelung von Kompetenzfragen der Minderheiten-Schulabteilung im Rahmen des Landesschulrates für Kärnten und die Verankerung des Slowenisch-Unterrichtes an der Pädagogischen Akademie zum Zwecke der Heranbildung des Lehrernachwuchses für zweisprachige Schulen sind weitere Anliegen der Minderheit, die im Rahmen einer im Staatsinteresse gelegenen Novellierung des Minderheitenschulgesetzes entsprechend berücksichtigt werden müßten.

Sollte die österreichische Bundesregierung bereit sein, dieser Regelung zuzustimmen, wäre der Rat der Kärntner Slowenen imstande, zu erklären, daß Österreich den Staatsvertrag auf dem Gebiete des Pflichtschulwesens erfüllt habe.

Organisationen, die diese für beide Volksteile tragbare Regelung auch in Zukunft zu verhindern bestrebt sein würden, müßten von der österreichischen Bundesregierung — entsprechend dem Wortlaut des Staatsvertrages — verboten werden.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Kandler Klaus sprejel predstavnike manjšine

V torek, dne 27. junija 1967, je bil v uradu zveznega kanclerja na Dunaju razgovor v zvezi z vprašanji člena 7 državne pogodbe. Na razgovor je vabil zvezni kancler dr. Josef Klaus. Razgovora so se udeležili poleg kanclerja, ki je seji predsedoval, še zunanji minister dr. Lujo Tončič Sorinj, prosvetni minister dr. Piffl-Perčević, vodja oddelka v uradu zveznega kanclerja dr. Löwenstein, veleposlanik dr. Heymerle, ministerialni svetnik dr. Kövösy, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko in predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter.

Uvodoma je ugotovil kancler dr. Klaus, da je vlada pripravila zakonski osnutek o uradnem jeziku, ki je bil doposlan članom koroške deželne vlade. Po predstavnikih avstrijske vlade je bilo ob državnih obiskih v Beogradu in na Dunaju večkrat poudarjeno, da želi Avstrija zadovoljivo rešiti vprašanja člena 7 državne pogodbe. Naša politika mora biti verodostojna, to bo pa le, ako se bo uredilo tudi manjšinsko vprašanje.

O razgovoru s predstavniki koroške deželne vlade je dr. Klaus dejal, da zastopniki deželne vlade glede zakonskega osnutka o uradnem jeziku niso iznašali enotnega stališča. V bistvu pa je bilo njihovo stališče glede na vladni osnutek odklonilno.

Znano je, da bi se morala vršiti po omenjenem osnutku po južnokoroških občinah šele glasovanja o tem, ali naj bi bila slovenščina pripuščena kot uradni jezik in ali želi prebivalstvo kake občine dvojezične napise ali ne. Slovenščina bi bila kot uradni jezik le tam priznana, kjer bi tretjina volilnih upravičencev za to glasovala. Manj-

šina pa stoji na stališču, da se ne more vršiti o tem šele glasovanje, kje naj stopijo določila državne pogodbe v veljavo. Avstrija se je v državni pogodbi obvezala, da bo slovenščina v okrajih s slovenskim ali mešanim prebivalstvom kot uradni jezik pripuščena ter da bo v teh okrajih poskrbela tudi za dvojezične napise. Ker nasprotuje vladni osnutek temu načelu, je bil od predstavnikov manjšine v vlogi, ki sta jo naslovili obe osrednji organizaciji koroških Slovencev na dunajsko vlado, odklonjen.

Tudi pri tokratnem razgovoru na Dunaju je bilo po zastopnikih koroških Slovencev poudarjeno, da je ozemlje s slovenskim in mešanim prebivalstvom znano. Zato manjšina na kakršno koli ugotavljanje ali glasovanje ne more pristati. Videti pa je treba tudi še vsa ostala nerešena vprašanja člena 7, ki jih je treba prav tako v zadovoljivi meri rešiti. Ker je minilo že več kot dve leti od zadnjega razgovora predstavnikov vlade z zastopniki koroških Slovencev, je bilo pri razgovoru na Dunaju s slovenske strani zavzeto stališče tudi do vseh ostalih odprtih vprašanj člena 7 državne pogodbe. To je bilo potrebno ne glede na to, da je bil sklican razgovor na Dunaju predvsem v zvezi z zakonskim osnutkom o slovenskem uradnem jeziku.

Kandler Klaus je obljubil za jesen ponoven razgovor zastopnikov zvezne vlade, deželne vlade ter predstavnikov koroških Slovencev o vseh vprašanjih člena 7. V prihodnjih dneh pa naj javi manjšina zastopnike za stalni odbor, v katerem bodo zastopani predstavniki državne in deželne oblasti ter manjšine. Ta odbor naj bi reševal vsa odprta ter doslej nezadovoljivo rešena vprašanja člena 7 državne pogodbe.

Spet smo bili v Št. Jakobu

Vabilu k zaključni prireditvi strokovne šole za gospodinjske poklice pri šolskih sestrah v Št. Jakobu v Rožu se je kljub kresni vročini v nedeljo popoldne zbralo lepo število rojakov.

Gostje, ki so prišli od daleč, so si najprej ogledali razstavo v dveh šolskih prostorih. Ob ličnih predpasnikih, čednih oblekah in perilu smo videli, česa so se dekleta učila pri šivanju. Lepe košarice za sadje, pladnji, podstavki, mape pa so nastale pri rokotvornem pouku. Polna velika soba je zgovorno pričala, kako pridno so dekleta med šolskim letom izgotavljala najrazličnejše predmete za lastno uporabo in okras doma. Tudi kuhinjska razstava je bila vredna vse pohvale. Ko smo tako videli, kaj znajo dekleta narediti s šivanko in kuharico, smo šli še v farni dom poslušat, kaj nam bodo dekleta povedala.

V enotnih oblekah in z nasmejanimi obrazi so nas učenke pozdravile s pesmijo in besedo. Ugotovili smo, da je bilo v razredu dosti pevk. V govoru je nadzornik dr. Valentin Inzko zbranim razjasnil, kakšen je pomen te strokovne šole za gospodinjske poklice. Po novem šolskem zakonu je določena devetletna šolska obveznost. Zadnje leto imenujejo »politehnično leto«. Dekleta so torej deveto šolsko leto absolvirala v Št. Jakobu in se pri sestrah najboljše usposobile za življenje. Šolske sestre delujejo že skoro 60 let v Št. Jakobu, posebno ženski mladini se posvečajo. Sestre svojo nalogo vrše nesebično, požrtvovalno in z dolgoletno prakso. Država in deželna šolska oblast šoli priznavata pravico javnosti. Dekleta v tej šoli dobe potrebno strokovno izobraz-

bo in duhovno vzgojo. Starši naj svoje hčere radi izročijo sestrar v šolanje.

Dekleta same so potem povedale, česa so se v šoli učile. Z deklamacijami in pesmijo so ob napovedovalki izpovedale, kaj jih veseli, kakšne ideale imajo in kako bodo mojstrile življenje. Že ob tej točki smo sklepali, da je med dekleti veliko igralnih talentov. Te smo občudovali posebno pri igri Hema Krška. Skoro ni verjeti, da so petnajstletnice tako doživeto prikazale dobo pred ti-soč leti in nam predstavile lik pobožne, dobrosrčne in boguvdane grofice Heme. Igra je imela tudi globoko moralno jedro: Bodi dober, ne navezuj se na zaklade sveta.

Še veselo so gojenke ob sosedovih (Zafranovih) godcih zarajale in nam ob koncu v pesmi predstavile različne poklice. S celotne prireditve smo odnesli vtis, da gredo dekleta veselo življenju naproti.

Prireditve v nedeljo, 25. junija, je dokaz zmogljivosti šole in učenk. Sestri ravnateljici Mihaeli vsa čast za dosežene uspehe. Tudi vsem ostalim sestram učiteljicam in vzgojiteljicam Bog plačaj za ves trud in požrtvovalnost.

Na zaključku v ožjem krogu, v petek, 23. junija, se je nadzornik za poklicne šole dvorni svetnik dr. Reitermayer o šentjakobski šoli zelo laskavo izrazil. Dekletom je dejal, naj bodo hvaležne in ponosne, da so jih starši poslali v to šolo.

Ker domačini niso bili pri nedeljski popoldanski prireditvi, bodo gojenke prav za nje vse, kar so naštudirale, ponovile v nedeljo ob pol 8. uri zvečer v farni dvorani.

Tako bo Št. Jakob doživel ob ponovitvi kulturnega programa gojenk spet prireditev, ki bo vsestransko zadovoljiva.

Politični teden

Po svetu . . .

SOVJETSKI DRŽAVNI PREDSEDNIK PODGORNI V KAIRU

Na diplomatski fronti glede Srednjega vzhoda je prišlo v torek, 20. junija, do presenečenja: sovjetski državni predsednik Podgorni je odletel k Nasserju na pogajanja. Podgorni se je na poti ustavil v Beogradu, kjer se je pogovarjal z jugoslovanskim predsednikom Titom. Cilj potovanja: ponovna oborožitev arabskih držav s sovjetskimi orožjem.

Skoraj istočasno, ko je Moskva javila potovanje Podgornega v Kairo, je obiskal izraelski ministrski predsednik Eškol nekdanje egiptovsko oporišče Sarm El Šeik v Akabskem zalivu, kjer je v velikem govoru pozval arabske državnike k sodelovanju. Eškol je med drugim dejal:

»Pripravljen sem sestati se s predsednikom Naserjem, kraljem Huseinom ali katerikoli arabskim državnikom, da bi razpravljali o miru. Tukaj na tem kraju se je pričel spor, a kljub temu hočemo pozabiti preteklost, kajti ni naš namen, da bi z arabskimi državniki govorili s pozicije sile in ošabnosti. Hočemo samo eno: Delati v prid trajnega miru v tem delu sveta.«

Nato je Eškol pristavil: »Srednji vzhod bi lahko dosegel veliko prihodnost, če bi sodelovali v miru. Te zgodovinske prilike naj bi nihče ne zamudil. Hočemo prijateljstvo in varstvo, nihče na tem prostoru ne sme imeti strahu pred drugim.«

Na Kosiginov govor v Združenih narodih pa je Eškol odgovoril z enim stavkom: »Obnašanje Sovjetske zveze v zadnjih 50 letih, ji ne daje pravice Izraelu pridigati o morali.«

IZRAEL IN JEDRSKA BOMBA

V ameriških uradnih krogih izjavljajo, da se na splošno pripisuje Izraelu tehnična sposobnost, ki je potrebna za izdelavo atomske bombe, toda ni nobenega znaka, da nameravajo v Izraelu to bombo izdelati.

To so izjavili kot razlago k pisanju kanadske tiskovne agencije »Candian Press«, ki je poročala, da bi na podlagi zanesljivih poročil mogel biti prihodnji vojaški korak Izraela izdelava atomske bombe. »V Tel Avivu, poroča agencija, zatrjujejo, da bo izraelska vlada verjetno formalno sklenila vstopiti v jedrski klub, takoj ko bo pripravljen sporazum za mir na Srednjem vzhodu. Zatrjujejo, da Izrael ne more več sprejeti nobenega jamstva za svojo varnost od velesil in da mora zaradi tega izdelati atomsko bombo, da se brani predvsem pred arabskimi državami.«

IZRAEL JE HOTEL PRIZANESTI HUSEINU

Kako močno se je izraelska vlada še prvega vojnega dne trudila, da bi se ne spopadli z Jordanijo, je videti iz poročila, ki ga je dobil Heinz Nußbaumer, avstrijski novinar dunajskega Kurierja, od visokih uradnikov izraelskega zunanjega ministrstva.

Po tem poročilu je ministrski predsednik Eškol 6. junija, ob 11.30 poslal jordanškemu kralju Huseinu silno važno poslanico. V pismu je bilo rečeno, da Izrael ne bo otvoril ognja na jordanški meji, če bi tudi Husein storil ustrezen korak. Eškol je v poslanici s svojim podpisom jamčil, da bo držal obljubljeni besedo.

V glavnem mestu Jordanijskega Amanu pa so to izraelsko poslanico odklonili. Jordanska vojska je pričela skoraj ob istem času z artilerijo obstreljevati novi del mesta Jeruzalema. V izraelskem zunanjem ministrstvu so opozorili, da so njih vojaške sile šele potem odgovorile z ognjem.

Po premirju je jordanški kralj Husein po tajnih kanalih obvestil Izrael, kako rad bi bil sprejel izraelski predlog, da bi tako preprečil vojno med obema državama. Svoje odločitve pa v ponedeljek, 6. junija, ni mogel več izpeljati, ker je imel že vso izvršilno oblast v rokah egiptovski vojaški poveljnik.

V Izraelskem zunanjem ministrstvu pripisujejo tej izjavi jordanškega kralja velik pomen. O resničnosti tega poročila iz Amana ni načelnega dvoma. V zunanjem ministrstvu v Jeruzalemu izjavljajo, da je tudi njih presenetil pričetek bojev z Jordanci. Še dva dni pred začetkom vojne, so označili opazovalci jordanško-izraelsko mejo kot

najbolj »mirno fronto« na tem eksplozivnem področju.

Tudi prebivalci jordanškega obmejnega ozemlja očitno niso računali, da bo prišlo do vojnih obračunavanj, kajti dokaz za to je predaja mesta Hebrona brez boja. Predvsem so v Hebronu stalno izjavljali, da, če bi prišlo do vojne z Izraelom, se bo mestno prebivalstvo borilo do zadnjega moža. Ko pa je izraelska vojska dejansko vkorakala, ji je prišel župan mesta osebno naproti ter je glavnemu poveljniku izročil listino o predaji.

Zategadelj upajo v izraelskem zunanjem ministrstvu, da bi mogle zgoraj omenjene besede kralja Huseina olajšati mirovne pogovore z Jordanijo. Izraelsko povabilo k neposrednim pogajanjem je predvsem naslovljeno Amanu.

NEENOTNOST V MEDARABSKIH ODNOSIH

Po poročilih iz Kuvajta zunanjim ministrom trinajstih arabskih držav ni uspelo rešiti skupnih težav, ki jih je porodila vojna na Srednjem vzhodu.

Na dveh sejah so ministri v Kuvajtu razpravljali o štirih skupinah tem, in sicer

- o učitvi vsearabske vzajemnosti v sedanjem položaju;
- o ukinitvi izvoza nafte iz arabskega sveta v dežele, ki podpirajo Izrael;
- o predlogu, da bi arabski kapital umaknili iz britanskih in ameriških bank, ter
- o odpravi tujih vojaških oporišč na arabskem ozemlju.

Razpravljali so tudi o tem, da bi sklicali izredno konferenco šefov arabskih držav. Toda hkrati s tem prihajajo iz Kuvajta skrb zbujajoče vesti, da se v mednarodnih odnosih znova pojavljajo razni otenki. Gre predvsem za to, da se je sklicanje nujnega arabskega vojaškega sestanka na vrhu zataknilo. Maroko meni, da sedanje okoliščine niso najprimernejše za takšen sestanek, ampak da je treba najprej počakati na konec izrednega zasedanja glavne skupščine Združenih narodov. Libija okleva, ker ji še ni uspelo odstraniti s svojega ozemlja ameriških in britanskih vojaških oporišč in jo zaradi tega na vsakem arabskem sestanku obsujejo s hudimi kritikami.

Alžirija in Sirija še vedno zastopata levo revolucionarno smer, ki ne verjame v skupno fronto z arabsko reakcijo, poosebljeno predvsem v fevdalnih dvorih, kakršen je Fejsalov režim v Saudovi Arabiji. Baasisti iz Sirije in alžirski voditelji poudarjajo za zaprtimi vrati, da le-teh ni treba reševati in jim vrniti dober glas kot arabskih patriotov

. . . in pri nas v Avstriji

AVSTRIJA PREDSTAVNIK JUGOSLAVIJE V IZRAELU

Jugoslovanska vlada je, potem ko je 13. junija pretrgala diplomatske odnose z Izraelom, zaprosila avstrijsko vlado za soglasje, da zastopa jugoslovanske interese v Izraelu. V jugoslovanski prošnji je rečeno, da želi Beograd, da bi bila Avstrija predstavnik, 1. zaradi prijateljskih stikov obeh sosednjih dežel, in 2. ker je Avstrija zavzela močno nepristransko stališče v sporu na Srednjem vzhodu.

Zvezni kancler dr. Josef Klaus in zunanji minister dr. Lujo Tončič Sorinj, sta ugodno sprejela jugoslovansko prošnjo.

V sporočilu ministrskega sveta z dne 22. t. m. pa je rečeno, da je avstrijska vlada pozitivno odgovorila Beogradu, in da pričakujejo, da bosta obe vladi v kratkem sklenili ustreznega dogovora. Sporočilo nadalje javlja, da bo Avstrija zastopala v Izraelu tudi interese Bolgarije in Češkoslovaške.

To je prvič v zgodovini Druge republike, da nastopa Avstrija v takem slučaju kot predstavnik.

S 1. OKTOBROM ZNIŽANJE DAVKOV

Ministrski svet je 20. junija sprejel zakonski predlog finančnega ministra dr. Wolfganga Schmitza, ki predvideva znižanje davkov že s 1. oktobrom letos. Novi datum bodo vnesli v načrt reforme še v teku sej parlamentarnega odbora. To predhodno znižanje pa obremenjuje letošnji proračun za 400 milijonov šilingov, ki jih bodo morali preskrbeti s krediti.

»Razvoj na odseku plače — cene bo nam-

tako, da bi se napredne arabske sile zbrale skupaj z njimi za okroglo mizo in reševale najsvetejše in najzaupljivejše vprašanje — obrambo domovine.

Čeprav na sestanku zunanjih ministrov v Kuvajtu niso mogli sprejeti dokončnega sklepa o sklicanju arabskega vrha, se temu cilju še vedno niso odrekli, čeprav se je časovno očitno nekoliko odmaknil. Nekatere vesti, ki jih je trenutno težko preveriti, govorijo o tem, da je zopet izbruhnilo nezaupanje med nekaterimi obče znanimi nasprotniki v arabskih vrstah. Tudi glede izvoza arabske nafte je precej dvomov. Aramco (ameriška družba v Saudovi Arabiji) ponovno črpa surovo nafto in jo s tankerji pošilja v tujino. Delati so začeli tudi na nekaterih kuvajskih naftnih poljih in vse kaže, da teče tudi libijska nafta. Seveda z omejitvijo, da je britanske in ameriške družbe ne dobijo. Toda posredno?

Najnovejši razvoj dogodkov v arabskem svetu vzbujajo po nekaterih znamenjih vtis, da se tragediji, ki jo je povzročila vojna na Srednjem vzhodu, pridružuje nova — neenotnost v lastnih vrstah.

NOVO STOPNJEVANJE VOJNE V VIETNAMU?

»New York Times« piše, da se zdi, da se Združene države Amerike pripravljajo na novo stopnjevanje vojne v Vietnamu.

»General Ky, piše list, je izjavil, da je potrebno 600.000 ameriških vojakov za zmago, nedavna potovanja generala Westmorelanda v Združene države Amerike ter poročila, ki prihajajo iz Saigona in Washingtona, potrjujejo teorijo, da so ameriške sile nezadostne.« List pravi na koncu: »Bolj ko bo vojna v Vietnamu trajala, in dražja ko bo za obe strani, bolj bodo ovire za kakršno koli sporazumno rešitev nepremostljive.«

Generalni delegat Severnega Vietnama v Franciji Mai Van Bo je v Parizu izjavil, da je od oktobra 1966 do aprila letos padlo v južnem Vietnamu 85.000 ameriških vojakov ter 90.000 južnovietnamskih. Dodal je, da kljub močnemu ameriškemu letalskemu bombardiranju se industrijska proizvodnja v Severnem Vietnamu veča. Izjavil je tudi, da je glavni smoter komunistične vojske držati pod stalnim pritiskom noč in dan ameriške in južnovietnamske sile.

V Saigonu so objavili odloke o volitvah predsednika in podpredsednika republike ter članov senata. Volilna kompanja se bo začela 3. avgusta, volitve pa bodo 3. septembra. Do sedaj so štiri osebnosti sporočile, da nameravajo kandidirati za predsednika republike. To so sporočili general Van Tieu, ki je sedaj predsednik republike, general Kao Ky, ki je predsednik vlade, ter bivši ministrski predsednik Tran Van Huong in predsednik skupščine Pan Kac Su.

reč omogočil predčasno znižanje davkov,« je dejal finančni minister dr. Schmitz. Že leta 1966 je minister naglasil, da bo možno predhodno znižanje davkov, »če bo nastopila pomiritev na odseku plače-cene«. Doselej še ni bilo nobenih bistvenih zahtev po povišanju plač.

Finančni in proračunski odbor, ki se je bavil z vladnim načrtom za davčno reformo, je končal svoje delo, ne da bi se Avstrijska ljudska stranka in Socialistična stranka sporazumeli. Zategadelj bo moral sedaj odbor sam izreči zadnje besede.

Glavna zahteva Avstrijske socialistične stranke je bila: trdni zneski davčnih popustov, namesto načrtnih prostih zneskov,« da bi tako preprečili neopravičene davčne prihranke dobitnikov visokih plač.

SPORAZUMA O JUŽNI TIROLSKI ŠE DOLGO NE BO

»Frankfurter Allgemeine Zeitung« poroča iz Rima, da je bil odložen kongres Južnotirolske ljudske stranke, ki bi moral biti v juniju, in sicer do oktobra. Na kongresu naj bi končno odločili o tem, ali naj stranka sprejme italijanski »paket« koncepcij (dovoljenje), kakor jih je predložil italijanski ministrski predsednik Aldo Moro za rešitev južnotirolskega vprašanja. Glavni odbor Ljudske stranke je »paket« po dolgi razpravi sprejel, sicer samo z majhno večino, vendar je postavil pogoje, da se sporazum mednarodno zajamči.

Prav zaradi te zahteve je vsa zadeva obtičala, kajti stališči Dunaja in Rima, to je dunajske in rimske vlade se v tem pogledu razhajata. Še posebno italijanski zunanji minister Fanfani noče nič slišati o medna-

SLOVENC

doma in po svetu

Zlatomašniški jubilej msgr. Srečka Gregorja

V četrtek, 8. junija, je msgr. Srečko Gregor v globini svoje duše doživel zlatomašniško srečo ob spominu na svoje duhovniško posvečenje, ki ga je pred 50 leti prejel v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani po rokah škofa Jegliča. Ni mu bilo dano, da bi v družbi radostnih sobratov in sorodnikov stopil pred oltar in slovesno zapel glorio: njegov mistični oltar je bolniška postelja, s katere že dobra tri leta dviga nepretrgoma k Bogu kelih trpljenja in vdane žrtve.

Msgr. Srečko Gregor je bil rojen v Mengšu na Gorenjskem leta 1894. Študiral je v Ljubljani in bil posvečen v duhovnika 8. junija 1917. Duhovniška pot ga je peljala preko Senožec, Trnovca pri Ilirski Bistrici in Matenje vasi v Šturje na Vipavsko, kamor je dospel 1. aprila 1927. Tu je razvil bogato duhovniško dejavnost, tako da se je to srelišče razvilo v odlično župnijsko skupnost, kjer so verniki živeli res v eharističnem in marijanskem duhu. Leta 1945 je msgr. Gregor prišel v Gorico in nadškof Karel Margotti ga je imenoval za kanonika penitenciarja v stolni cerkvi.

Msgr. Gregor je bil vedno velik ljubitelj mladine. To je bil v vseh župnijah, kjer je deloval, saj so se povsod pod njegovim spretnim vodstvom razcvetele verske organizacije, dekleške in mladeniške Marijine družbe in Marijini vrtci.

Msgr. Gregor je tudi veliko pisal v prozi in verzih, a ostal je vedno na verskem polju. Izdal je razne šmarnice in vrtnice, priročnike in zbirke premišljevanj za družbenice (»Marijine rožice«, »Po Mariji k Jezusu«), zbirko nedeljskih pridig (»Nebo in zemlja«, veroučne učbenike »Evangelij«, »Fundamentalika«, »Dogmatika«, »Moralka«. Spisal je tudi veliko igrin in dramskih prizorov ter pesmic, od teh so številne uglasbene in jih naši verniki kar radi prepevajo. Časten je tudi njegov prispevek za goriški Mohorjevo koledar.

Pittsburški slovenski oktet v Sloveniji

V okviru turneje po Sloveniji je preteklo soboto v domu ljudske prosvete v Črnomlju gostoval Pittsburški slovenski oktet s svojim izbranim sporedom slovenskih narodnih pesmi. Umetniški vodja okteta je Frank Bahor, po rodu Belokranjec. Oktet je bil ustanovljen leta 1964. Že samo ime pove, da so imeli vzornike v vokalnem ansamblu, Slovenskem oktetu, ki je gostoval v Pittsburghu leto dni pred ustanovitvijo. Med našimi izseljenci je zelo priljubljen, saj je gotovo najboljši vokalni ansambel, ki ga imajo izseljenci slovenskega rodu v vzhodnem delu Združenih držav Amerike. Oktet gostuje v Sloveniji na povabilo Slovenske izseljenke matice.

80-letnica s. Romane Toplak

V Melbourneu je nedavno praznovala 80-letnico svojega rojstva s. Romana Toplak, predstojnica slovenskih sester. Na slavnostnem obedu v čast slavljenke je bilo več uglednih cerkvenih osebnosti ter javnih funkcionarjev. Med slavnostnim obedom je imel govor msgr. Bernard Stewart, škof iz Bendiga.

rodnem jamstvu. S tem je splahnelo upanje, da bi bil južnotirolski problem rešen v kratkem času, oziroma še v tej zakonodajni dobi italijanskega parlamenta, ki se bo zaključil prihodnje leto. V tej zvezi je bila tudi odločitev kongresa Južnotirolske ljudske stranke.

SESTMESEČNA DOLŽNOST NOŠENJA VOJAŠKE UNIFORME

Pred kratkim je ministrski svet čisto nenadoma sklenil, da bodo morali vojaki avstrijske zvezne vojske prvih šest mesecev, to je v času, ko se vrši glavni vojaški pouk, od 1. oktobra t. l., stalno nositi uniformo, tudi doma.

Ta vladni sklep je presenetil celo obrambno ministrstvo in ni izključeno, da bo naletel na ostro kritiko pri opozicijskih strankah, ker ni bilo o tej spremembi službenih predpisov nobene javne diskusije.

V vladnem poročilu je rečeno, da bo ta ukrep pospeševal vojaško in obrambno pripravljenost in pojačal disciplino avstrijskih vojakov. K temu naj še dodamo, da je parlament že nedavno sklenil, da naj vlada preveri, če ne bi bilo pametno vpeljati predpis nošenja uniforme do konca posebnega osnovnega vojaškega pouka (to je prvih deset tednov).

V Zahodni Nemčiji nimajo dolžnosti nošenja uniforme, v Franciji le tedaj, ko zapustijo vojašnico, medtem ko je na švedskem predpis, da morajo vojaki zmerom in povsod nositi vojaško uniformo.

Mojster Plečnik na Dunaju

Avstrijsko društvo za arhitekturo (Die österreichische Gesellschaft für Architektur) je pripravilo na Dunaju (1010, Blutgasse 3) ob desetletnici smrti velikega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika dokumentacijsko razstavo. Gradivo je zbral tržaški Slovenec Boris Podreka, sodelavec znane revije »MOST«. Podreka je napisal tudi kratko oceno Plečnikove umetnosti v na žalost le ciklostiranem katalogu. Uvodoma piše:

»Neben jungen japanischen Architekten bevorzugte Le Corbusier (veliki francoski arhitekt, pripomba pisca) als Mitarbeiter in seinem Atelier Schüler Josef Plečniks. Diese indirekte Wertschätzung des Meisters bezeugt Achtung vor einem Lebenswerk, dessen Resultate sich nicht in einer demonstrativen 'Modernität' erschöpfte, sondern dessen Inhalt eine klare Stellungnahme zu den Grundelementen der Architektur war. Diese Feststellung setzt also beim Betrachten des Werkes Plečniks die Überwindung einer kritischen Position voraus, für die Qualität vor allem Mythisierung des Momentanen bedeutet.«

dern Denkenden gebührt, hat sich seiner Aufgabe in ungewohnter Weise entledigt. Ein Hauch der Vornehmheit geht durch diese Exposition, der leider nicht auf die Rechnung aller ausgestellten Gegenstände zu setzen ist; dazu sind diese zu ungleichwertig.« (Citirano po katalogu razstave.)

Mladi Plečnik je na Dunaju nadvse delaven, ko se vrne 1899 s svojega študijskega potovanja po Italiji:

1900 — 1901 Weidmannova hiša, Dunaj XIII, Hietzinger Hauptstraße 6 (prezidava);

1901 Dekoracija za Ples arhitektov v Sophiensäle na Dunaju;

1901 Stanovanjska hiša, Dunaj XIII, Beckgasse 30;

1901 — 1902 Stanovanjska hiša, Dunaj V, Hamburgerstraße 16;

1902 Villa Loos v Melku ob Donavi;

1903 — 1905 »Zacherl-Haus«, Dunaj I, Wildpretmarkt 2 — 4;

1908 — 1909 Studenec Karla Boromejskega, Dunaj III;

1910 Družinski grob Zacherlovih na pokopališču v Döblingu, Dunaj;

1910 — 1913 Cerkev Svetega Duha (Far- na cerkev Schmelz), Dunaj XVI, Herbststraße 32. — Je to prva avstrijska železobetonska cerkev.

1911 postane Plečnik profesor na šoli za umetniško obrt v Pragi. Tam se posveti v prvi vrsti prezidavi in splošni preureditvi Hradčanov, praškega gradu (1912—1920), a pozneje tudi sezida krasno cerkev Srca Jezusovega v Vinohradech (1928—1932) praškem predmestju. (Glej sliko Plečnikove monštranca v tej cerkvi!)

1913 je Plečnik izbran za naslednika svojega učitelja prof. Otto Wagnerja, a cesar Franc Jožef I. ne potrdi njegove profesure. Po razpadu avstro-ogrske monarhije dodeli novoustanovljena ljubljanska univerza Plečniku katedro za arhitekturo na tehnični fakulteti. Tako se začne z letom 1921 njegova najdaljša in po dejavnosti najobširnejša ustvarjalna doba. In vse to končno v rojstnem kraju! Plečnik da novi slovenski prestolnici zares primeren obraz:

1921 Hranilnica;

1926 Dom za duhovne vaje;

1927 Cerkev sv. Frančiška v Šiški;

1928 Zavarovalni zavod v Celju;

1929 Ureditev »Kongresnega trga«, današnjega Trga revolucije;

1931 Tromostovje;

1936 — 1939 Cerkev Luške Marije v Zagrebu;

1938 Cerkev sv. Antona v Beogradu;

1938 Konvikt v Osjeku;

1939 Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK);

1940 Gimnazija, pokopališče Žale, in cerkev na Barju;

1956 Adaptacija Križank.

7. januarja 1957 umrje Plečnik v Ljubljani. Bogato življenjsko delo dokumentirajo zgornji podatki, a vsebinska vrednota Plečnikove umetnosti je neprekosljiva. Klasična harmonija njegovih stavb spominja na piramide in antične templje. Material je obvladal kot le malokdo poleg njega v sodobni arhitekturi. Videl je dušo predmeta in tako uporabljal najrazličnejše gradivo, predvsem v sakralni arhitekturi. To pa je Plečniku uspelo prav zaradi preprostosti njegove arhitektonske izpovedi, ki je

bila docela odtis njegove človeške skromnosti. »Je einfacher im Ganzen und je individueller und mannigfacher in Detail, desto vollkommener das Kunstwerk«, lahko rečemo z nemškim pesnikom Novalisom (1772—1801) o Plečnikovem delu. To potrdi tudi največji hrvaški kipar Ivan Meštrović (1883—1962) v svoji knjigi »Uspomene na političke ljude in dogadjaje«, ko pripoveduje o obisku pri predsedniku Masaryku (1850—1937) v Pragi, kjer je srečal tudi Plečnika:

»Plečnika je Predsjednik voleo ne samo zato, jer je vidio, da svoj posao radi s čuvstvom i zanosom, nego i radi njegove skromnosti i jednostavnosti, koja je sličila njegovoj« (str. 179).

Dunajska razstava nudi dovolj gradiva obiskovalcu, ki želi spoznati življenje in delo moža, ki je kot arhitekt živel na širokem prostoru srednje in jugovzhodne Evrope. Med Prago in Beogradom stojijo njegove stavbe, spomeniki pionirskega prizadevanja na področju sodobne arhitekture.

Na žalost je katalog razstave le ciklostiran in nadvse skromen. Bibliografija je precej šipka, ker manjkajo bistveni literarni prispevki o Plečniku (n. pr. članek v Slovenskem biografskem leksikonu, itd.). Zakaj se niso zbrali poleg Zacherlovega srebrnega svetilnika in srebrne vaze tudi druga manjša Plečnikova dela iz Ljubljane in Prage? Vsaj ena monštranca bi lahko pričala o enostavnosti Plečnikove arhitektonske misli. Fotografija ne nadomesti originala!

Kljub vsemu pa prav iskrena hvala tistim, ki so končno predstavili Plečnika dunajski javnosti. FBJ

XVIII. POLETNE IGRE V BREŽAH

Minulo soboto so na Petrovi gori v Brežah uprizorili premiero tragedije *Die Verschörung des Fiesco zu Genua* (Zarota Fiesca v Genovi) Friedricha Schillerja. S tem delom so hkrati odprli letošnje XVIII. poletne igre, ki bodo trajale do 26. avgusta.

Schillerjevo delo pravzaprav ustreza tradiciji gledališkega odra v Brežah, saj so si igralci nadeli nalogo prikazovati ljubiteljem dramska dela klasikov.

Za gledalce dela *Zarota Fiesca* v Genovi je bila sobotna premiera pravo umetniško doživetje. K temu so pripomogli: letos posebno ljubezljivo in na sijajen način urejen oder na Petrovi gori, glasba Norberta Artnerja, celotna scenerija dela vobče, očarljiva privlačnost odra na prostem in ne nazadnje lepa igralska storitev amaterskih umetnikov v Brežah.

NADALJNI SPORED IGER NA PETROVI GORI:

Sobota, 1. julija, ob 20. uri: *Der Eingebildete Kranke* (Namišljeni bolnik), Molièrova komedija; premiera.

SREDA, 5. julija, ob 20. uri: *Die Verschörung des Fiesco zu Genua* (Zarota Fiesca v Genovi), tragedija Friedricha Schillerja.

Petek, 7. julija, ob 20. uri: *Namišljeni bolnik*, Molièrova komedija.

Sobota, 8. julija, ob 20. uri: *Zarota Fiesca* v Genovi, tragedija.

Sodobni kulturni

portret

Ljubiša Djidić

Preden se je Ljubiša Djidić popolnoma uveljavil med mlajšimi srbskimi pesniki, ki nestrpnostno razvijajo vsak osvojo formulo in zahtevajo zanjo prostor pod soncem, je bolj plaho, občutljiveje, zato pa tudi z večjim ustvarjalnim omahovanjem začel objavljati drhteče nečne strani svojega izjemnega lirskega dnevnika. Inspiriran z notranjo melodiko, njenim pozibavajočim se ritmom, se je med prizadevanjem za asociativno rojenje besed znebil hkrati tudi vseh vezi in ovir, vendar pa z naglimi presledki in z zanemarjanjem veznega tkiva začel ustvarjati poezijo, polno vznemirjenja, pri tem se je zanašal tudi na sodelovanje bralcev, kakor da ne jenja iskati v njih pesnike, podobne sebi. Vse to kot dodatek k igri, katera smisla se zdi, da se pesnik tudi sam ne zaveda.

Nenadoma popolna ujet od lastnih pesniških dosežkov, toplega vzdušja domišljiskega kroženja, je Ljubiša Djidić eden izmed tistih pesnikov, ki za nobeno ceno ne žele zaviti v kakršen koli ekshibicijski zagon. Kakor da je že takoj, na samem pragu, deško obstal. Tako je opredelil svoje stališče, ki se vzoruje pri rimbeaujevskem čudenju in splošnosti celo v tistih neznatnih dejstvih, ki se ponujajo njegovi budni sanjski zadržanosti.

Tako je postala poezija Djidića intimno pogojen pojav neke potrebe, ki se v končni analizi izenačuje z notranjo potrebo beleženja drobnih dogodkov v naravi in subjektivnem življenju človeka kot posameznika in družbenega bitja. Tako se v njem povzroča lirski drget, nekakšna majhna, a morda prav zato impozantna jeza nad dokaj znanim vzdihujočim drevesom ob poti, nato pa celo razžarjeni stok kamenja kot kontrast vsem idilam, katerih preživelosti se globoko zaveda in ki jih zapisuje, kakršne so. Tako se v njegovih slavnostno naglašanih tekstih vedno določneje kaže stališče, po katerem diskretnost lirске izpovedi — tudi takrat, kadar ima veliko vzroka, da bi bila grenka — daje prednost dvignjenemu glasu. Vse je tu nedoločeno in v znamenju brezmejnosti. Po Djidiću pesnik nima pravice, da bi čemur koli postavljaj dokončne obrise. Določene pojave in stvari mora javljati, nikoli pa naj jih ne pove do kraja. Njegova naloga je, da poimenuje neznane lastnosti in jim odkrije sveže pridevnike.

V tem je tudi njegova etika. Kakor da je pesnik obsojen biti vedno blizu nekoga, pa čeprav kakega žrtvenika, ki je navzoč prav zato, da od njega del za delom zahteva fizični obstoj, ker samo v tem slogu ima njegovo prvotno klicanje resnični smisel.

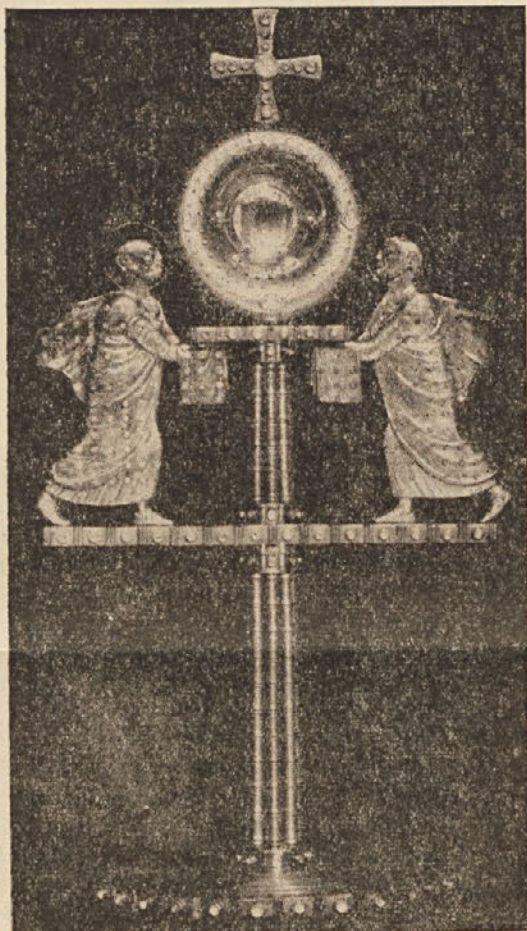
Že takoj v začetku je Djidić najavil stoicizem, ki se kot filozofija pri njem najraje kaže v obliki tihe, poglobljene duhovnosti, ne glede na to, da takšno njegovo attitudo spremlja lahka, prekrepostna ironija, ki kakor ena izmed mnogih komponent njegovega ustvarjanja spleta svojo trpko nit. Namesto stoka ali krika Djidić rajši pošlje v svet šepet tihe resignacije, morda trepet strahu ob določenih nevarnostih, po grebenu katerih se giblje sodobni človek. Kakor da je v njem njegovo sporočilo: svet je treba sprejemati takšen, kakršen je, in to sprijaznjenje z njim ima svojo realno osnovo v doseženem pesniškem preoblikovanju.

Življenje mora biti praznik čutov, ki lahko odkrijejo lepoto v arhitekturi neke roke, v sledi, ki ostaja za ptico, ko cvrkutne pod nebom, v snežnobelih cvetovih na breskovi veji lirizma, ki se navdihuje ob čarovnijah narave.

V teh in takšnih stališčih se zbira težnja, da skrije in najde v gibkih koordinatah sanj, ki jih lahko zamenja samo pesnik. To so elementi vsega Djidićevega pesniškega upa, ki imajo vso svojo težo v ustvarjalni imaginaciji, da se z vsako novo pesmijo vedno bolj spopolnjuje in potrjuje, nikoli se na konča in ne zaokroži.

Nekaj njegovih pesmi nosi naslove kakor: »Stvarno poletje«, »Nočna pot«, »Penumbra«, »Za prebujanjem«, »Dež«.

(Dalje na 8. strani)

Plečnikova monštranca iz cerkve v Vinohradech (Praga)

Plečnikova življenjska pot je vodila iz Ljubljane, kjer se je rodil 23. januarja 1872 v Gradišču kot sin mizarja, najprej (1886) v Gradec na obrtno šolo. Triindvajsetletni Plečnik se seznani potem na Dunaju s slavnim profesorjem arhitekture Otto Wagnerjem (1841—1918). Pri njem na akademiji se uči tri leta (1895—1898), ki so najusodnejša doba Plečnikovega življenja. Že leta 1898 piše znani dunajski arhitekt in Plečnikov sodobnik Adolf Loos (1870—1933) o razstavi v Rotundi na Dunaju:

»Architekt Plečnik aber, dem der Wiener Gewerbeverein Gelegenheit geboten hat, sein außerordentliches Können zu zeigen, wofür dem Verein der Dank aller mo-

DR. METOD TURNŠEK:

Začetek in višek pokristjanjenja slovenskega naroda

(VII. nadaljevanje)

Ko vir pravi, da je »poslal« škofa Modesta z večjim številom duhovnikov in klerikov, s tem ni rečeno, da je na Koroško poslal docela novega, še neznanega misijonarja-škofa, novega predstojnika krščanskega misijona med Karantanci (takrat so v deželi bili samo Slovenci in neznatna rimskokatoliška manjšina!), marveč je prvi škof slovenskih Karantancev postal duhovnik, ki je z zemljo in jezikom ljudstva vsekakor bil že znan. Če staro izročilo pravi, da je prvi misijonar — duhovnik dežele bil sv. Modest in se je kot tak najprej častil, potem je prav spričo znanja jezika in misijonskih izkušenj bil najbolj primeren, da ga je škof Virgil poklical k sebi, ga posvetil v škofa

in nato »poslal« z večjim številom duhovnikov in klerikov, da je začeto misijonstvo uredil po vsej Karantaniji, posvečeval cerkve in morda tudi že prve domače duhovnike, če je v prvem misijonskem ognjišču v Millstattu ali kje drugje (morda celo v dvorni šoli kneza Hotimira) dorastel prvi duhovniški naraščaj. Ne moremo si misliti, da bi v samostanu vzgojena kneza Gorazd in Hotimir tudi v domači deželi ne stremela za ustanovitvijo samostana in krščanske šole za vzgojo duhovniškega — misijonskega naraščaja.

Sedež Modestove škofije je bil pri Gospe Sveti, prvi cerkvi, ki jo je Mariji v čast posvetil novi škof. Pri cerkvi je bil tudi

baptisterij v oktagonu (osmerokotniku), kapele s krstnim tolmunom, kjer je škof krščeval domače plemstvo in ljudstvo. Za krščanstvo so bili najbolj dovzetni nižji družbeni sloji. Krščenje se je vršilo v zvezi z velikonočno in binkošno nočno praznično liturgijo odnosno kasneje z velikonočno in binkošno vigilijo, dan prej, zato imata na Koroškem oba dneva velikonočne in binkošne vigilije kaj zanimiv in častljiv naziv: krstnica, velikonočna krstnica, binkoštna krstnica.

Bližina škofijskega sedeža pri Gospe Sveti in Krnskem gradu, prestolnica kneza Hotimira, govori tudi o tesnem sodelovanju med krščanskim vladarjem in pokrajinskim škofom. To se je brzkone začelo že s knezom Gorazdom.

Sv. Modest je posvetil razen Gospe Svete še druge cerkve, ki naj bi bile nekakšna misijonska ognjišča in žarišča. Tako cerkev pri Lienzu, sedanji St. Peter im Holz, potem neko cerkev na Štajerskem, menda sedanji St. Johann pri Knittelfeldu, ki ju obe

omenja zgodovinski vir. Zgodovinarji pa domnevajo še za druge cerkve, kot cerkev v Millstattu, cerkev v Beljaku, cerkev v Smartnem pri Slovenj Gradcu, cerkev v St. Andražu v Labotski dolini.

VABILO

V nedeljo, 2. julija, bodo gojenke strokovne šole za gospodinjke poklice pri šolskih sestrah v št. Jakobu v Rožu PONO-VILE ODRSKO PRIREDITEV, ki so jo naštudirale za zaključek šole, za vse domačine, ki se preteklo nedeljo te prireditve niso mogli udeležiti.

Nastopile bodo v farni dvorani v št. Jakobu ob 19.30 (pol osmih zvečer).

Prijazno vabijo gojenke.

DOLINA PRI POKRČAH

Prvo dolinsko romanje bo v nedeljo, dne 2. julija 1967.

Od 7. do 11. ure se bodo darovale božje službe.

Romarji od blizu in daleč pristrčno vabljajo!

Cerkveni svet Pokrčec

ŠMIHEL — SV. KATARINA (Poroka)

Med ljudstvom Podjune je veljala svojčas Sv. Katarina med drugim tudi kot priprošnjica v poročnih zadevah. Tako pravi staro izročilo, da je na praznik Sv. Katarine prišlo v cerkev na hribčku tudi mnogo deklet, ki so prosile: »O sv. Katarina, izprosi mi ženina...«

To minulo nedeljo pa se je pri Sv. Katarini vršila izredna slovesnost: poroka dveh mladih idealistov, ki sta v tem starodavnem romarskem svetišču sredi podjunske idile hotela skleniti zakonsko zvezo. Nevesta Katica Jernej tokrat proti staremu izročilu ni šla k Sv. Katarini ženina prositi, temveč ga že izbranega in izvoljenega pripeljala seboj. »Katarina h Katarini!« to je bila vodilna misel, ki je mladi par privedla do sklepa, obhajati svojo poroko v podružniški cerkvi na hribčku. V farni cerkvi bi bilo gotovo bolj svečano in bolj udobno, bilo bi navzočih več gledalcev in verjetno temu primerno manj molivcev! Ker pa za golo zunanost mladi par ni imel smisla, sta se Katica in Adolf s svojimi svati podala k Sv. Katarini. Sonce je sicer močno pripekalo, tako da smo se pešci pošteno potili. A kljub temu je bilo nekaj edinstveno lepega, ko smo obhajali proč od hrupa sveta, sredi gozdnega zelenja, zbrani okrog oltarja Sv. Katarine, v okviru najsvetejše daritve poroko dveh nadpolnih mladih ljudi. Nevesta Katica Jernej je znana kot dolgoletna dekanijska tajnica Kat. farne mladine in kot tajnica Kat. delovnega odbora v Celovcu. Pridna, vedno vesela in dovzetna za vse lepo in dobro si stala na braniku naših mladostnih idealov in si s svojim vzgledom in s svojo besedo mnogo storila za vso našo mladino širom Podjune. Hvala Ti za vse to! In ženin Adolf Krivograd iz Libuče, ki si je izbral Katico za življenjsko družico, je takisto znan kot versko in narodno izklesan značaj. Oba obetata da bosta z božjo pomočjo gradila ideal družinskega življenja po vzoru sv. Družine.

Bog Vama daj svoj blagoslov! Čestitamo in želimo vse dobro!

Pred vhomom v cerkev je ženina in nevesto pozdravila Tratarjeva Marija in Davidova Marica. Pevski zbor našega neutrudljivega organista Miha Sadjaka je oplešal poročno slavnost. Poroke sta se udeležila tudi g. prof. dr. Janko Polanc iz Celovca in naš fotograf svetovnega kova g. Vinko Zaletel. Tako je zadnji verjetno ujel na trak vse nedeljsko dogajanje pri Sv. Katarini. S tem se bo nudila tudi tistim radovednežem prilika, da si to lepo mirno poroko ogledajo, katerim je bila pot k Sv. Ka-

MAŠNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU, Celovec, Viktringer StraBe 5, tel. 22 51.

tarini pretežavna. Lepi cerkveni slovesnosti je sledil potem obed zopet v planinski idili pod Peco, kjer so nam pri »Petzenkönig« izborni postregli. Dasi skriti in daleč proč od pokvarjenosti sveta, so nam kljub temu nevesto ukradli. Srienčeva mama je morala zastaviti kot rjušnica vso svojo zgovornost, da smo ukradenko zopet dobili nazaj!

Istočasno, v nedeljo, 25. junija, popoldne, sta imela poroko Mačkova Gretka z Letine in njen izvoljenec Friderik Pečnik iz Poniške. Gretka je bila ponosna na svojega ženina, zato ga je peljala v farni cerkvi pred poročni oltar. »Naj naju vidijo, saj sva oba žavber!« in oba mlada povrh!

Ženin je po poklicu pivovarnar in tako nevesti ne bo treba nikdar žeje trpeti, vsaj telesne ne!

Tudi temu paru želimo mnogo sreče in zadovoljnosti v novem stanju!

Pri nas na Koroškem

Manifestacija evropske ideje

Otvoritev »Evropskega parka«

Že pred prvo svetovno vojno je mesto Celovec pod županom von Metnitzem kupilo zemljišče med mestom in Vrbskim jezerom, ter ga sedaj preuredilo v »Evropski park«. V ta park je vključen »Svet v malem« (Minimundus — malo mestce ob Vrbskem jezeru).

V soboto, 24. junija, so v navzočnosti uglednih osebnosti mesta in dežele ter folklornih skupin iz šestih držav prebivalstvu javno izročili »Evropski park«. »Krst nasadov v »Evropskem parku« je manifestacija našega glavnega mesta po trajnem miru in prijateljskem sodelovanju narodov in ljudstev,« je pri otvoritvi poudaril celovski župan Hans Außerwinkler. Šest občin: Gorica, Ljubljana, Straßburg, Venla, Wiesbaden in Celovec se je srečalo pri otvoritvi »Evropskega parka«, da bi tako izpričali idejo zedinjevanja Evrope.

Folklorni festival, ki je letos bil pod geslom »Evropska mesta v Celovcu«, so slovesno odprli v soboto dopoldne na Novem trgu s pozdravom folklornih skupin.

Višek je dosegel folklorni festival »šest narodov poje, pleše in muzicira« zvečer v

Nastop folklornih skupin

Mestni hali, kjer je vsaka skupina pokazala posebnosti svojega naroda. V prvem in drugem delu programa je izvedlo 14 pevskih, plesnih in instrumentalnih skupin skupaj 42 točk. V skoraj štiriurnem sporedu so folklorne skupine predstavile občinstvu narodne pesmi iz Avstrije, Jugoslavije, Italije, Nizozemske, Zahodne Nemčije in Francije.

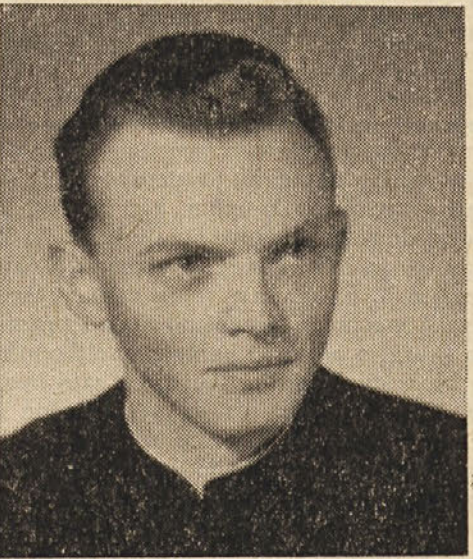
Folklorni nastopi so zmerom v nevarnosti, da postanejo nekoliko dolgočasni, posebno če traja spored predolgo in če vsebuje preveč prvobitnih narodnih elementov, ki so zanimivi predvsem za izrazite ljubitelje narodne umetnosti. V tem pogledu sta bila sicer še posebno zanimiva nastopa skupine »Akkermansgilde« iz Venla na Nizozemskem in skupine »Société Folklorique de Lingolsheim« iz Straßburga v Franciji. Pravo poslastico pa sta pripravila gledalcem A-capella zbor iz Beljaka s svojim kvalitetnim izvajanjem koroških narodnih pesmi, predvsem pa folklorna skupina »Tine Rožanc« iz Ljubljane, ki je s svojim temperamentnim izvajanjem narodnih plesov iz Povardarja in plesne suite, v kateri je predstavila narodne plesne iz okolice Vranja, pripravila sicer nekoliko zadržane gledalce do viharnega aplavza.

Naši novomašniki v letu Gospodovem 1967

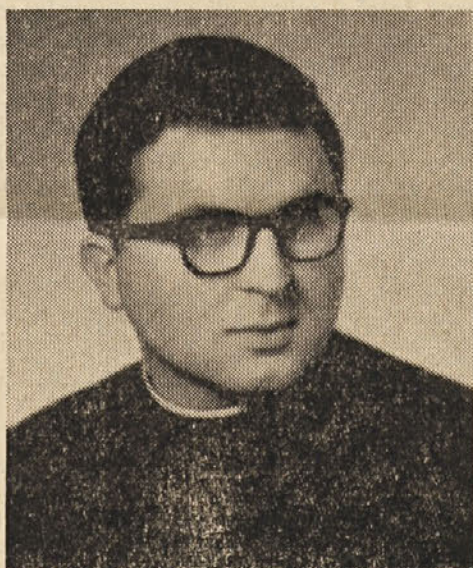
Stanko Trap je bil rojen 2. maja 1939 v Šmihelu pri Pliberku. Po maturi — študiral je namreč gimnazijo na Tanzenbergu (Plešivcu) — se je posvetil duhovniškemu študiju in se v celovškem in würzburškem bogoslovju izobrazil za duhovnika. Na god sv. apostolov Petra in Pavla je bil v celovski stolnici posvečen v mašnika.

Novo mašo bo daroval v nedeljo, dne 9. julija v Dvoru pri Šmihelu. Slavnostno pridigo pri primiciji bo imel njegov stric gospod župnik Avgust Čebul.

Valentin Gotthardt se je rodil leta 1941 kot sin kmečkih staršev v župniji Melviče pri Šmohorju. Gimnazijo je končal na Plešivcu (Tanzenbergu), teološke študije pa v Marijanišču v Celovcu. Na god sv. apostolov Petra in Pavla je bil posvečen v celovski stolnici za mašnika.

Svojo novo mašo bo daroval v nedeljo, 2. julija, v Melvičah v Ziljski dolini.

Jožef Damej se je rodil 25. aprila 1943 v Žitari vasi. Svoje gimnazijske študije je dovršil na Plešivcu (Tanzenberg), bogoslovne pa v Celovcu. Za duhovnika je bil posvečen na praznik sv. Petra in Pavla (29. junija) v celovski stolnici.

Novo mašo bo pel v nedeljo, 2. julija, v domači župniji v Žitari vasi. Pridigar pri primiciji bo gospod župnik Andrej Karicelj iz št. Jakoba v Rožni dolini.

Leopold Zunder se je rodil 11. novembra 1942 v Dobrli vasi, kot sin delavca. Gimnazijo je dokončal na Plešivcu (Tanzenbergu). Po srednješolski maturi je vstopil v celovško bogoslovje. V mašnika je bil posvečen na god sv. Petra in Pavla v Celovcu, medtem ko bo zapel svojo novo mašo v nedeljo, dne 9. julija, v farni cerkvi v Dobri vasi, kjer mu bo pri primiciji pridigal gospod župnik Jožef Gabruč.

OBJAVA

Prijave za 1. razred gimnazije so ustne v pisarni ali pa pismene na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Potrebni dokumenti so:

1. Rojstni list.
2. Spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole.
3. Dokaz avstrijskega državljanstva.
4. Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na ravnateljstvo gimnazije.

Sprejemni izpiti za 1. razred so prvi dan velikih počitnic, to je v soboto, 8. julija 1967, ob 8. uri zjutraj na šoli.

Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo in sicer za 4. šolsko stopnjo predvidena snov.

V zadevi vstopa v višje razrede pa je nujno potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Ravnateljstvo

R A Z P I S

Kmetijska šola v Podravljah razpisuje vpis učencev v prvi in drugi letnik za šolsko leto 1967/68.

Pogoji za sprejem v prvi letnik so: uspešno dokončana osnovna šola, starost najmanj 16 let in telesna ter duševna zrelost.

Pogoj za sprejem v drugi letnik je uspešno zaključen prvi letnik kmetijske šole v Podravljah ali katere koli druge kmetijske šole.

Prošnjo za vpis je treba nasloviti do 30. 6. 1967 na naslov: Kmetijska šola, 9241 Podravlje-Föderlach.

Vsa potrebna pojasnila se dobijo pri upravi šole ali pa na sedežih Kmečke gospodarske zveze in Slovenske kmečke zveze.

Ravnateljstvo

Alojz Krawanja je bil rojen 18. novembra 1942 v Beljaku. V ljudsko šolo hodil v Šmiklavžu ob Dravi, nato pa je študiral gimnazijo in teologijo v Celovcu. Dne 29. junija, to je na god apostolov sv. Petra in Pavla je bil v celovski stolnici posvečen v duhovnika.

Svojo novo mašo bo daroval v nedeljo, dne 9. julija, v šmiklavški cerkvi, pridigal mu bo gospod Richard Kogler, župnik v Mariji na Žilji.

ŠMARJETA PRI VELIKOVCU

(† Franc Robinik)

V nedeljo, dne 18. junija, smo položili na našem pokopališču k zadnjemu počitku moža, ki zasluži, da se ga spomnimo tudi v našem listu. Bil je to Martinov stari oče Franc Robinik.

Bil je kmet kremenitega značaja, delaven in skrajno skromen, dasi je štel k svoji imetju lep kos njemu tako drage slovenske zemlje.

Že v mladih letih se je vključil v naše narodne organizacije in je zlasti na polju našega združništva bil neumoren orač in sejalec. Kot odbornik in predsednik upravnega odbora Hranilnice in posojilnice Velikovec je tako po prvi, kot po drugi svetovni vojni stal pred popolnoma izropanim premoženjem. Toda z žilavostjo in njemu prirojeno zdravno kmečko trmo se je vztrajno (Dalje na naslednji strani)

DARUJTE

za tiskovni sklad!

ZA MLADINO IN PROSVETO

LJUDJE Z MOČNO VOLJO

Volja je višja lastnost, oziroma višja sposobnost duše. Kakor telo ima tudi duša več sposobnosti, ki jih delimo v višje in nižje. K višjim prištevamo razum in voljo, k nižjim pa domisljivo, to je sposobnost, nekaj si predstavljati, in spomin, sposobnost obnavljati doživeto.

S čuti sprejema duša zunanje dražljaje in jih preoblikuje v čustva in predstave. Razen tega se zbuja v človeku poželenja, občutki in nagoni, ki jih, če se močno razvijejo, imenujemo strasti.

Volja je torej višja, najplemenitejša in najodličnejša sposobnost duše. Kakor ima vsaka lastnost, bodisi telesna ali duševna, svoj predmet, na katerega je usmerjena, — n. pr. spomin obnavlja, razum presoja — tako ima tudi volja svoj predmet in sicer uresničenje tega, kar ji je razum predložil kot uresničeno vredno. Pravimo, da je volja lastno hoteti.

Moč volje se kaže v velikodušnosti, to je dovolj se odločiti, ampak je treba, če ho-

čemo cilj doseči, v odločitvi vztrajati; treba je cilj nenehno zasledovati.

Moč volje se kaže v velikodušnosti, to je v pripravljenosti na žrtve, ki jih zahteva zasledovanje cilja.

Moč volje se kaže v velikodušnosti, to je bane volje. So ljudje, ki se za stvari, ki jim ugajajo, naglo odločijo, v odločitvah vztrajajo in so pripravljeni na največje žrtve (n. pr. Aleksander Veliki, mnogi športniki). Isti ljudje pa se ne znajo premagati niti v najmanjših stvareh (n. pr. v jezici, odpovedati se kajenju itd.).

Za moč volje (v zgoraj opisanem smislu) so merodajni nagibi, to je razlogi, radi katerih se volja odloči. Volja sama ne presoja, ker je slepa sila: presoja razum; toda, če naj bi se volja odloči, mora razum to, za kar naj bi se odločila, podpreti z razlogi. Šele ti razlogi ali nagibi voljo nagnejo (»nagibi«), da se odloči.

Nagibov se poslužuje vsak človek, ki hoče nekoga pridobiti za kako stvar. Naštevam namreč razloge, zaradi katerih naj bi se odločil.

Volja se odloči vedno za to, za kar govorijo krepkejši ali močnejši nagibi. Reči moramo, da je moč volje v močnih nagibih in je le tolikšna, kolikšna je moč nagibov za osebo, ki naj bi se odločila.

Koliko je študentk?

Nedavno je UNESCO objavil podatke, ki jih je zbrala Mednarodna federacija akademsko izobraženih žensk. Po teh podatkih študira največ deklet na Finskem in to 47 odst., Švedska s 32, Irska s 30 in Norveška z 29 odstotki študentk. Nižji odstotek deklet študira v Veliki Britaniji — 25,4, v Belgiji — 21, v Španiji — 20 in na Nizozemskem 18 odstotkov. Za Jugoslavijo ni podatkov.

V Združenih državah Amerike je med študenti okoli 33 odst. žensk, v Avstraliji 36, na Japonskem 22,9 in na Cejlonu okoli 30 odstotkov.

Po informaciji UNESCO največ žensk študira farmacijo, zelo redke pa so na tehniških fakultetah. Na pravnih fakultetah je odstotek študentk zelo različen glede na deželo. Medtem ko študira na nizozemskih pravnih fakultetah 30 odstotkov študentk, dosega njihov delež v deželah Commonwealtha, kjer je pravniška kariera »moški poklic«, le 4 odstotke.

čimdalje krajših presledkih. Iz oči pa so ji lile solze in močile zoprno vonjajočo odejo.

Že dokaj obnemogla si je Pavla nevede otrla solze in ves vlažen obraz v vogal pregrnjene odeje. Resasta volna jo je zbodla v nežno polt in jo zdramila iz onemoglosti. Od gnusa se je zdrnila. Spomnila se je, da se je najraje v prav isto odejo pred njo brisala že marsikatera kaznjenska. Pokleknila je in se dotipala do stene. Z dlanmi oprta v hladni zid je čakala, da bi slišala biti uro. Zunaj je bilo vse tiho. Čas se je vlekel v neskončnost. Pavlo je pričel boleati hrbet in omagovale so ji noge. Zavedela se je, da zastoj upa. Dognala je, da doneči udarci klavir ob bronaste zvonove ne morejo prodreti v tesno zaprto samotno celico. Čemu bi se še dlje varala. Obrnila se je naokrog, sedla in se s hrbtom naslonila na zid.

Kot samostanska gojenka je včasih iz domotožja z drugimi vred štela dneve in ure in celo četrti, kdaj se prično počitnice, da jo zopet odpelje vlak v sončna Brda. V najhujši grozi, ki jo je bila doletela dotlej v življenju, je pa zanjo čas obstal. Niti tega ne more vedeti, če je še dan ali je že noč.

Pavla je tanko prislunila. V vsej graščini se ni nič ganilo. Pavla ni mogla več domisliti, da je zunaj gluha noč in da je morebiti ura že dvanajst, ura strahov. Čim bolj si je dopovedovala, da strahov ni, tem bolj jo je postajala groza, ki jo je večala še zavest, da je v vsem dolgem oddelku samotnih celic popolnoma sama. V počenjenju vstalega Zveličarja so se vsem drugim kaz-

Dve iz živalskega sveta

Kar je ščuka v vodi, to je volk v gozdu. Volk je danes že redka žival, ali iztrebljen še ni. Gorje bližnji in daljni okolici, kjer se naseli volk! Škoda, ki jo povzroča ta zver, je silna. Pregovor »Požrešen kot volk« ni iz trte izvit. Iz Jugoslavije, koder se še vedno razprostirajo obširni gozdovi, pride večkrat novica o pohodih na volkove. Marsikak si-vec pri tem tudi pade.

Na vzhodnofinskem gozdnatem ozemlju je bila volčja šiba silna že poleti in jeseni. Šolski otroci so hodili v šolo z oboroženim spremstvo.

Da strah ni bil prazen, se je pokazalo pred kratkim, ko so pobili kar sedem volkov. Srd nanje lahko razumemo, če pomislimo, da so v tisti pokrajini — imenuje se Wäritälä — volkovi raztrgali 518 domačih živali — pa psi v tem številu niso všteti!

V nekem belgijskem mestecu se je mesar Henri Pitriste ravno pripravljaj, da naseka meso, ki so ga naročili kupci. Bil je sam v mesnici, kar nenadoma pride noter dorasel lev. Mesar pa ni zgubil prisotnosti duha. Vrgel je levu kos mesa, in ko se ga je ta poželjivo lotil, je mesar odsopihal v cirkus, ki je ravno gostoval v mestecu.

Cirkuško osebo ni imelo posebnih težav, da je leva prijel, češ naš lev je sicer velik in močan, a je ljubezniv. Le mimoidoči, ki so videli leva na ulici, so za hip otrpnili in bi bili tisti trenutek najrajši nevidni.

Ali so med nami taka srca?

Trudimo se, da bi zbrali potrebni denar za nakup hiše poleg Mohorjevega doma v Celovcu. Ko so zbirali v Gorici sredstva, da postavijo Katoliški dom, je poročilo ob koncu akcije pokazalo, da je med goriškimi Slovenci veliko dobrih src. Berite, kaj piše v poročilu!

»Dobrotnike smo našli vsepovsod. Največ pa seveda dolgujemo našim vrlim rojakom. Tu bi vam mogel navesti zelo značilne primere. Dovolj, da vam omenim le tega ali onega. Ko smo začeli graditi dvorano, se je zgasil pri meni mož, ki ga do takrat niti nisem dobro poznal. Prinesel je nekaj zavitega v papirju. »Glejte, tu so uhani moje pokojne matere. Prodajte jih in, kar dobite, naj bo za novo dvorano.« Začuden sem gledal. »Le vzemite jih, ker so v njih briljanti.« Vzel sem in se mu zahvalil. Pozneje smo uhanne prodali za skoro 900 tisoč lir (Op. uredništva: 40.000 šil.). — Ali kaj bi rekli o tisti ženi, ki je dobila pokojnino po padlem sinu v vojni in denar prinesla za brezobrestno posojilo? — Pa je prišla druga: »Denar sem prihranila za romanje v Pompeje, a bom rajši doma ostala in denar dam za Katoliški dom.« In še toliko in toliko drugih primerov bi lahko navedel naših preprostih ljudi, ki so si skoro od ust pritrgali, da so dali za Dom. Ti so nam pomagali, da smo zidali...«

To je ljubezen, ki rodi velika dela; to je idealizem...

Marijan Jakopič:

Zilja

Le šumi, Zilja bistra, šumi, ponesi pesem v tili hram! Rad sedel k tebi bi kot dete, ki sede materi k nogam.

Poslušal bi šumenje tvoje, poslušal vrisk bi in boleš. Morda povedati bi znala, o našem rodu vso povest.

Saj spremljaš vse rodove naše od zibeli do črnih krst, — mi razodela bi junake, ki so pojili tvojo prst?

Ti slišiš v izbah vse žebranje, vse misli dečel, fantov smeh, veš za bajte s slamo krite, za križe stare ob poteh.

Povest mi svojo razodeni, oraču nesi moj pozdrav! Povej mu: hvala, lepa hvala, da je v viharju mož ostal.

Le šumi, Zilja bistra, šumi, ponesi pesem v slednji hram! Jaz pa bi k tebi rad prisedel, kot dete, materi k nogam.

Lažje je nositi raševinasto srajco in se bičati, kakor ljubiti svojega bližnjega.

Telo je okvir, duša je slika. Okvir daje sliki pomen, slika okviru.

Pisatelj, ki pišejo samo, da bi svoje ime proslavljali, naj bodo tako dobri, naj si naroče telefon, tako bo njihovo ime prišlo v telefonsko knjigo. Bo volk sit in ovca cela. Oni bodo imeli svoje ime v knjigi, nam pa se ne bo treba mučiti z neslanostmi njihovega peresa.

ZA NAŠE MALE

Vesolja dom

Preljubo veselje, oj kje si doma? Povej, kje stanuješ, moj ljubček srca? Po hribih, dolinah za tabo hitim, te videti hočem, objeti želim.

Te iščem po polju, kjer rož'ce cvetó! po logu zelenem, kjer ptičke pojó! Pa ptičke vesele in rožice vse le imajo veselje za mlado srce.

Poslednjič veselje šele zasledim, na vaško ledin'co pridirjam za njim. Glej, tam se z otroki prijazno igra, jim kratek čas dela, pri njih je doma.

A. M. Slomšek

Janez Jalen

13

Ograd

Pavla je opazovala čebelico, kako si je otresla krilca in odletela. Kaj hitro jo je zgubila izpred oči. V vonju cvetja, ki ga je bil dahniti vanjo rahel veter, se je pričela Pavla primerjati s pravkar rešeno čebelico. Iz varnega samostanskega zatišja je priletele k tolmunu ljubezni in se hotela iz nje- ga napiti, je padla v jezne valove življenja. Za njo ni roke in je tudi ne more biti, ki bi jo zajela z vodo vred v prgišče in ji pomagala na trdna tla. Sama mora plavati k bregu, kjer jo čaka novo življenje. Ne sme omagati in utoniti. Zavoljo očeta in matere ne sme. Pa tudi zavoljo Filipa ne, čeprav se je bila na veliko noč v temnici namenila, da se morebiti več ne vrne k njemu. Kaj hoče. Samo sebe bi grdila. Ljudje bi rekli, da je Filip več ne mara. In pa: ljubezen vse prenese, vse pretrpi. Kakor bi se ji bila zajedla v kosti, se je prestane groze v temnici še vedno plašno spominjala.

Z obrazom obrnjenim v tla je Pavla dolgo ležala na obeh odejah, na kateri je bila legla, ko jo je bila pri belem dnevu zagrnila trda tema. Čelo je naslanjala na lakti, sedaj na levo pa spet na desno, kakor ji je bila pač katera roka zaspala, da jo je morala premenjati. Misliti ni mogla nič. Preveč jo je bilo strah teme. Zoper njeno voljo je telo večkrat zadrgetalo. Podrgetavalo je v

njenkam odprla vrata teme, njo pa so kakor živo pokopali v grob. In kaj, če se strah, ki v zadnji celici ne bo našel žive duše, priplazi k njej? Pavlo je zmrazilo. Po vsem životu jo je obšla kurja polt. Vstala je. S predse stegnjenimi rokami je podrsajoče odpravala proti nasprotni, prazni steni. Tam, se ji je zdelo, bo še najbolj varno. Ne okna ne vrat ni bilo blizu in tudi nagnusne dupline in peči ne, da bi se morebiti strah ne priplazil po dimniku navzdol in jo objel s svojimi pošastnimi rokami. Hotela je biti predvsem varna v hrbet in se je spet naslonila na hladni zid. Roke je razprostrla, da se je prepričala, če morda ne stoji preblizu prednjega ali zadnjega kota. Tako bi ji rablji raztegnili roke, če bi jo pribili na križ.

Kakor bi se prišli posmehovat po nedolžnem križani, so se iz teme zarežali spačeni obrazi. Da bi jih ne gledala, je Pavla zamizala. Skaženi človeški prividi so skopneli. Jasno pa je videla prihajati naravnost proti sebi izbrano oblečenega in veselo nasmejanega doktorja Filipa Andrejčiča, svojega moža. Roke so ji omahnile. Naglo je skrčila prste v pesti in si jih pritisnila na prsi. Srce ji je burno utripalo. Glasno je poočitala: »Filip! Le kako se moreš smejati?« Čudno votlo je odjeknila njena tožba od praznih sten. Zamrla je v vsesplošni tišini. Pavline misli pa je vzvalovala do krvaveče bolečine.

Filip? Kje neki se mudi sedaj? Se li kaj spominja, kaj je po razsodbi njegovo ženo

zavoljo njega doletelo na letošnjo veliko noč?

Ob dozdevni uri strahov v hladni temnici je bilo Pavli razodeto, česar se do takrat ni nikoli domislila. Vedela je, da bi moral njen mož, če ni tega storil doslej, vsaj te praznike sam od sebe in od nikogar priganjan iti v Brda k njenim staršem in se ves razodeti. Če se boji očeta, naj bi se zapal materi, ki ni ugovarjala njegovi snovitvi in mu je bila koj od vsega začetka naklonjena. Brez njene prikrite potuhe bi ona najbrže ne postala nikoli Filipova žena in še manj kdaj kaznjenska v Begunjah. Kakor je mama znala takrat urediti njemu v prid, tako bi umela tudi sedaj vse prav uravnati in nje bi več ne skrbelo, kako naj sporoči očetu, naj je nikar ne obsoja.

Misel na starše je Pavlo za hip umirila. Vsi prividi so zginili. Zavedela se je, da jo v hrbet močno mrzi. Opogumila se je in stopila korak od zidu.

Utegne se pa zgoditi, je premišljevala naprej, da se Filip prav nič ne bo spomnil nanjo, da se ne bo oglašil v Brdih in da bo praznike preživel v veseli družbi. Če to kdaj zve in dožene, se po prestani kazni več ne vrne k njemu.

Zunaj je od svetega Petra navzdol zamolklo zahrumelo. Pavla se je prestrašila in se stisnila nazaj k zidu. Hrup je naraščal. Naenkrat pa se je okno potreslo, kakor bi se bil zaletel vanj velik netopir. Pavla je zakričala in planila skozi temo nazaj proti odejam.

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O

B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

FRANC RESMAN:

Iz dnevnika slovenskega izseljenca

Še ni dolgo od tega, odkar smo objavljali v našem listu „Spomine Tratnikovega očeta“. Vseposod so jih z velikim zanimanjem prebirali. Ker se spominjamo koroški Slovenci letos 25-letnice izselitve, smo našemu rojaku, gospodu Francu Resmanu — Tratnikovu očetu — iz srca hvaležni, da nam je dovolil objaviti v „Našem tedniku“ tiste dele svojega dnevnika, ki se nanašajo na dogodke pred in med drugo svetovno vojno.

Uredništvo

Zadnje ure prve avstrijske republike
Bilo je na večer 11. marca, dva dni prej, preden naj bi se Avstriji odločili, če hočejo ostati samostojni ali bi se hoteli priključiti Hitlerjevi Nemčiji. Krajevni načelnik »Vaterländische Front«
Janez Mikl, pd. Gašparč na Pečnici, je sklical v gostilni pri »Ravšu«
v Spodnjih Borovljah zborovanje. Bil je navdušen cerkveni pevec in zaveden Slovenec, zato sem tudi jaz šel na zborovanje. Stali smo pred hišo in se pogovarjali. Po cesti mimo gostilne pride Kaiser, pd. Ramuš z Gore s še nekaj nam poznanih nacistov. Pozdravimo se in jaz jim rečem: »Zavijte sem k nam na desno!«
A Ramuš nam odvrne, da naj raje mi z njimi gremo, ker je dosti bolj važno. In smeje se, so nadaljevali pot proti Ledincam. Nekdo je še pripomnil: »Se že zbirajo!«

V tem pride k nam žena mojega brata in nam pove, da so nemške čete že prekoračile avstrijsko mejo ter da že vse skupaj leti. Se nam je svetovala, da naj ne hodimo na zborovanje. In namesto k zborovanju smo šli res raje k bratu Martinu, ki je imel svojo hišo kar tam zraven, poslušat radio. Pa smo se lahko kmalu sami prepričali, da tečejo prvi republiki zadnje ure. Slišali smo kratka poročila, nato pa vojaško godbo, da je kar bobnelo. Ko se je spet javil poročevalec, je napovedal, da bo govoril kancler Schuschnigg avstrijskemu ljudstvu. Ta je povedal, da se uklanja Hitlerjevi premoči, kajti na ta način ne bo nobenega prelivanja krvi; poudaril pa je, da Avstrija ni razpadla od znotraj, temveč da je bila napadena in zlomljena od zunaj. Zaključil je s klicem: »Bog čuvaj Avstrijo!«
— Kot okameneli smo poslušali te besede in se počasi in tiho porazgubili po naših domovih.

Naši novi gospodarji

Čez noč je vse znorelo. Do tedaj ilegalna SA se je pokazala s svojimi rjavimi uniformami; kdor od nacističnih somišljenikov je še ni imel, si je nadel rdeči trak s kljuka-

stim križem ter še bele nogavice. »Sieg-Heil!«
ter »Ein Volk, ein Reich, ein Führer!«
so kričali noč in dan. Na vseh javnih poslopijih, pa tudi na veliko privatnih hišah pa so zaplapolale one rdeče zastave z belim madežem ter kljukastim križem.

Nad nami Slovenci bi se najraje takoj znesli, a nemške državne oblasti so tedaj želele dobre odnose s sosedno Jugoslavijo in zato so nam zaenkrat še prizanesli.

V nedeljo nato grem gledat v Spodnje Borovlje, da bi zvedel, kaj je novega. Ko pridem k »Ravšu«, kjer je bila tudi občinska pisarna, mi gostilničarka pove, da že sestavljajo novi začasni občinski odbor. Vstopim v občinsko šobo in tam je bil novi občinski odbor skoraj že imenovan. Za župana so izvolili H. Woschitz, pd. Borovca, tajnik je postal nadučitelj Treiber, odborniki pa Kaiser, Schreier in Ropač; tudi dolgoletnega župana Ariha so pustili še v odboru ter še nekaj drugih. Med navzočimi v pisarni je bil tudi neki Oman iz Bekstajna ter še neki Maloščan. Prvi se oglasi in jim reče, da morajo v odbor imenovati tudi enega Slovenca. Bivši župan Arih pokaže na mene. Omenjeni Oman se nasmeje in izjavi, da on nima nič proti meni. Tako sem postal tudi pod Hitlerjem provizorični občinski odbornik občine Ledince.

Koj prve dni pa smo imeli v Beljaku na pokopališču v št. Martinu prvi državni pogreb. Pokopali smo komaj imenovanega Gauleiterja Klausnerja, ki je imel svojo hišo v Dobju. Peljal se je na Dunaj, kjer so sla-

Kristina V.:

Deklica z vresja

(Pravljica zgodba)

Ob robu velikega gozda je cvetelo živoredeče vresje. Bilo je kakor lep prt, s katerim pokrijejo mizo za velike praznike.

Tu je pasel oglarjev Martinek kozo. Majhen je bil še Martinek, drugo leto komaj bo pričel hoditi v šolo. Velike plave oči je imel in lepo kodraste lase. Pred štirimi leti ga je našel oglar Nace na svojem pragu, ko se je vrnil zvečer iz gozda. Smililo se mu je dete in obdržal ga je pri sebi. Kozu mu je dajala mleka, s katerim ga je hranil, čez dan ga je vzel s seboj v gozd in mu napravil mehko posteljo iz listja. Deček se je lepo razvijal in rastel, kmalu je tudi shodil in pričel govoriti.

Takrat so po gozdovih še živele zlatolase vile, poredni škrtarje in skrivnostni gozdni duhovi, ki se jim nihče ni smel približati.

Ne, kruha ni mogla jesti, le požirek vode je srknila. Varno je postavila vrč nazaj na tla, v okno pa je spet buhnilo. Sedaj je Pavla spoznala, da se je ponoči veter zaleval v okno, njo pa je bilo po nepotrebem do smrti groza.

Pavla je začela moliti. V temnico so prihajali pridušni glasovi. Kaznilnica je vstajala k prazničnemu življenju. Pavle se je pa lotil kašelj. Nadlegoval jo je ves dan in čedalje huje.

Do skrajnosti omagana je Pavla legla na resnat odevi. Rada bi trdno zaspala, pa se ji niti zadremati ni hotelo. Tik preden so se odprla vrata in je večerna svetloba prepodila iz celice rabeljsko temo, si je bila Pavla zaželela umreti.

Še isti večer je sestra prednica odredila, da mora kaznenka Andrejčičeva takoj v bolnišnico. Ob lipovem čaju, za katerega je bila cvetje pomagala sama nabirati, je prebrala pismo, v katerem je za veliko noč sporočala mama svoji preljubi Pavlici, da se ji je le posrečilo pregovoriti očeta in jo prideta oba obiskat. Kakor nebo jasno modro pismo je večkrat zapovrstjo poljubila. Razglednico pa, na kateri ji je Filip voščil samo suhoparno veselo alelujo, bi bila najraje strgala in vrgla v peč. Pa niso več kurili.

Ko je Pavla prebolela angino, so jo po posredovanju gospoda kurata pridelili na vrt, kjer je nihče ni priganjal k delu. Prav danes bi težko pohitela. Pričakovala je obiska staršev. Mame se je zelo veselila. Snidenje z očetom jo je pa precej skrbelo.

vili novi odličniki zmago, čil in zdrav, jutro nato pa je bil mrtev. Uradno se je reklo, da ga je zadela kap. Po drugi strani se je pa spet šepetalo, da je bil avstrijski separatist in da se je tam sprl ter da je prišlo bajé do poboja. Pokopali so ga z največjimi častmi. Bil pa je to tudi prvi večji pogreb — brez duhovnika.

Hitler obiše svojo nekdanko domovino

Hitler se je že vozil po Avstriji. Tako je bil tudi napovedan njegov obisk v Celovcu. Od (NSDAP) nacionalno-socialistične stranke je prišlo navodilo, da mora od vsake hiše nekdo v deželno glavno mesto k njegovemu sprejemu. Vozili so posebni vlaki iz vseh dolin in vožnja je bila, kot se za kaj takega seveda »spodobie«
— zastoj. Od naše hiše je šla mati. Spet je vse klicalo: »Sieg-Heil«
in »Ein Volk...«
in to kar ves dan.

Ženske so jokale, nekaj od njih od veseleja, druge spet od skrbi, kaj jim bo čas še prinesel. Med drugimi so bile prav od Hitlerja sprejete hotelirka Mitzl Jakubetz in še neka žena iz Dobja. Kot zastopnici rožanskih kmetov sta se predstavili v rožanski noši. Ko sta se vrnili, je nekdo hotel podati Jakubetzevi roko, pa mu je odvrnila:

»Ne dotikaj se me, ker moja roka se je dotaknila, Führerja!«
(»Rühr mich nicht an, denn meine Hand hat den Führer berührt!«)

Pred zaupniki stranke pa je Hitler že tedaj naročil:

»Macht mir das Land deutsch!«
(Naredite mi to deželo nemško!) In posledice tega smo Slovenci prav kmalu občutili na lastni koži.

(Dalje prihodnjič)

LEOPOLD TURŠIČ:

Zapuščena

Ko naša je hiša še z Bogom živela, ptičica vsaka meni je pela, rožica vsaka meni cvetela, sončni je žarek meni sijal, meni potoček bistro šumljal: moje duše pisani vrt bil je le Bogu in soncu odprt.

Pa so za božje prijateljstvo nas ukanili,

Bogu so v hišo pot zabranili, sonce dobrotno na nebu ugasili: nič več mi ptičice ne pojo, rožice več mi ne cveto — siva, umazana megla srečo je mojo prepregla.

je bila, da bi jo Martinek skoraj v pesti skril, in rdečkasto obleko je nosila. Tiho je jokala.

»Kdo pa si ti?«

»Deklica z vresja,«
je ihté in prestrašeno odgovorila mala. — Deklica z vresja. Saj mu vendar oče še ni povedal, da na vresju žive deklice.

»Zakaj pa jočeš?«

»Ker so vresje pokosili. Zdaj pa nimam doma.«
Martinku se je zelo smilila. Rahlo jo je položil na dlan in jo vzdignil. Mala se je trdno prijala za njegov palec, da se ne bi prekučnila. Zdaj je Martinek videl od blizu, da zelo žalostno gleda in da ima zlate lase.

Ves dopoldan sta se pogovarjala deklica in Martinek. Pravila mu je, da je že dalje časa živela na vresju, kamor jo je prinesla dobra vila. Zvečer jo je bilo strah, pa so prišli iz vresja zeleni palčki, tako majhni kakor mravlje, in ji prinesli odejo, jo pokrili in vso noč bedeli pri njej. O, to je bilo zelo lepo.

Martinek pa ji je povedal, da ima očeta in da v koči živi.

Ko je v dolini zazvonilo poldne, je Martinek odnesel deklico domov. Ogledal se je vrnil od dela in se ni mogel dovolj naučiti drobčkani deklici, ki se mu je skoraj izgubila v košati bradi. In prosila sta jo, naj ostane pri njiju. Deklica je rada ostala. Živela naj bi na roži, ki nima imena in srečo prinaša, kadar vzcvete.

Drugo jutro, ko sta se ogledar in Martinek zbudila, je bil v sobi prečudno lep vonj in z okna je lila velika svetloba. Martinek je mislil prvi hip, da je sonce danes na oknu in ne na nebu. — Pa je le roža brez imena cvet poglala to noč in v njegovi čaši je spala deklica z vresja. In cvetela jim je roža vse dni do konca.

menda spet prehladili, Andrejčičeva?«

»Ne, nisem se, častita.«
Pavla je spet spregovorila jasno. Ni mogla prikriti, kako dobro ji je dela materinsko prijazna beseda. Dobrohotno se smehlja je sestra vrtnarica odredila, naj Pavla s škarjami obreže vrtnicam ovelo cvetje, ki kazi vrt. Odkazane ji dela se je Pavla razveselila. Sama bo med rožami. Odhitela je v cvetličnjak po košaro in škarje.

Pavla je pričela obrezovati pred čebelnjakom. Čebele so hrumele prek nje. Nič se ni bala, da bi jo katera picila. Zato so pa nekatere kaznjenske včasih znale pikati z jezikom strupeno kakor ose. Pa zadnje čase niso upale biti več drzne. Opazile so, da nune s Pavlo ravna jo kar najbolj prizanesljivo. Nobeni drugi kaznjenci bi ne dovolile hoditi tako svobodno po vrtu, kakor sme ona. In večkrat jo katera pogleda, kakor jo je prej sestra Hiacinta. Oči jasno povedo, da ne verjamejo v krivdo Pavle Andrejčičeve.

Pavla je začela po tiho peti. Spremljal jo je brenčeči zbor čebel. Košara se je čedalje bolj polnila z odcvelimi in ovelimi cveti.

Blizajoči se koraki po pesku in umerjeno pritrjevana govorica so Pavlo predramili iz zamišljenosti. Po hoji je spoznala, da ne prihajajo sestre; še manj kaznjenske. Dvignila je glavo in pogledala. Roka ji je sama spustila škarje v košaro med odrezane vrtnice. Proti njej so prihajali sestra Ksaverija in mama, za njima pa Novakova Minca in oče.

(Dalje prihodnjič)

Pavla je zajokala, pa ni vedela, ali od bridkosti ali od veselja, da je rešena strahov. Stresal jo je mraz. Pričela je topotati z nogami in zamahovati z rokami. Potem se je previdno dotipala do vdolbine za pečjo. Bala se je, da ne bi segla z roko na notranjo stran nočne posode.

Začetek in višek pokristjanjenja slovenskega naroda

(Nadaljevanje s 3. strani)

Sporno je vprašanje, kdaj je sv. Modest kot škof »prispelel« na Koroško. Ker zgodovinski vir pravi, da je knez Hotimir že po nekoliko letih po svojem nastopu (752/753) zaprosil opata in škofa Virgila, naj pride na Koroško, in je svojo prošnjo še ponovil, so zgodovinarji mnenja, da je Modestov škofovski nastop sledil vsaj po petih letih, verjetno pa kasneje, tam okrog 757 ali 758 ali 759.

Tudi ni znano, kdaj je škof sv. Modest, ki je pokopan v levi ladji Gospe Svete, umrl in šel k Bogu po zaslužen plačilo. Znano je, da so po Modestovi smrti misijonsko delo ovirali nemiri, ki so v deželi nastali. Prvi upor je bil takoj po Modestovi smrti. Zanimali so ga vodilni sloji (plemenski in rodovni starešine) iz političnega in tudi verskega nasprotstva proti knezu Hotimiru, ki je bil goreč kristjan, goreč sodelavec škofa Modesta, velik podpornik nove vere, pri poganskih veljakihi pa odpadnik od vere očetov. Knez Hotimir je upor potlačil, vendar ne v kali zadušil. Uvajanje novega reda, fevdalnega reda, kakršen je bil pri Bavarcih in Frankih in ki je dvigal veljavo in moč kneza do absolutističnega vladarja, je pri plemenskih in rodovnih poglavarjih — poganih vzbujal odpor. Tudi priključevanje Bavarov in Frankov frankovski državi in z njo izgubljanje narodne svobode, obremenjevanje z davki in doseljevanje tujega življa, zlasti raznih obrtnikov in morda celo že kolonistov, je v dveh letih spet podžgalo upor. Tudi tega je knez Hotimir še mogel udušiti. Vendar je tako prvi kot drugi upor imel slabe posledice za krščanski misijon. Misijonsko delovanje se je marsikje vsaj začasno ustavilo, ker so misijonarje pregnali. Njih položaj je postal nestalen. Zato škof Virgil po smrti škofa sv. Modesta Karantaniji ni imenoval novega pokrajinskega škofa, ni postavil Modestu naslednika, marveč je oskrbo misijonov prepustil duhovnikom samim.

Se huje je bilo, ko je okrog leta 769 umrl knez Hotimir. Spet je izbruhnil upor. Bil je tako vsehlošen in tako silovit, da so bili pregnani vsi duhovniki iz dežele. In to stanje je trajalo dve do tri leta. Šele s posegom od zunaj, z Bavarkega, s prihodom vojvoda Tassila II. in njegove vojske (772) je upor bil zatrt. Zdi se, da so se ob uporu po Hotimirovi smrti med sabo bojevali poganska in krščanska stranka med Slovenci in da je poganska bila v premoči. Vodilni kristjani so se ob neuspehu umaknili na Bavarsko in tam prosili za pomoč. Tako med drugim, kot sporočajo, Hotimirov sin in kneginja, Hotimirova žena.

Za gotovo vemo le to, da je bavarski vojvoda Tassilo z vojsko napravil v kneževini red in da je Hotimirovemu nasledniku Valtunu (Vladunu) škof Virgil spet poslal iz Salzburga duhovnikov in klerikov (773) in jim do svoje smrti (27. nov. 784) v dvoletnih rokih postavil predstojnike in pošiljal nove duhovnike misijonarje.

Hkrati pa je tudi na obrobju slovenske karantanske kneževine vojvoda Tassilo poskrbel za dve misijonski trdnjavi, dve misijonski žarišči, in sicer z ustanovitvijo dveh samostanov, samostana Innichen ob izviru Drave na Južnem Tirolskem, že leta 769, z velikim darilom obsežnega ozemlja in na severu samostan ob Kremži ali Kremzi tako imenovani Kremsmünster leta 770, tudi z darilom vojvoda Tassila. Sodeloval je pri ustanovitvi opat Atto iz opatiije Scharnitz. Leta 777 je samostan bil že dograjen in posvečen.

Oba samostana sta bila podrejena škofiji v Freisingu in je njuno poslanstvo s časom postalo bolj germanizatorično kot pa pokristjanjevalno, čeprav je prvotni cilj bil — spreobrnjenje Slovencev ob Dravi na Tirolskem ter pod Donavo. Sevé ni govora o kakšnem zavestnem germaniziranju, marveč s tem, da sta ta dva samostana na svoje ozemlje vabila in sprejemala bavarske koloniste, se je ono ozemlje začelo praktično germanizirati.

(Dalje prihodnjič)

Televizija Ljubljana

SOBOTA, 1. julija: 17.55 TV obzornik — 18.15 Mladinska igra — 19.00 Vsako soboto — 19.15 A. Srebotnjak: Kraška Suita — balet — 19.45 Cikcak — 20.00 TVD — 20.30 Pesem poletja — 20.33 Cikcak — 20.41 Krog z dvojko — humoristična oddaja — 21.40 Golo mesto — serijski film — 22.30 Rezerviran čas — Zadnja poročila.

NEDELJA, 2. julija: 9.25 Poročila — 9.30 Na cve-točih poljanah — narodno zabavna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj — 11.30 Serijski film za otroke — 12.00 Nedeljska TV konferenca — Nedeljsko popoldne — 18.50 Poročila — 18.55 Perry Mason — serijski film — 19.45 Propagandna oddaja — 20.00 TVD — 20.45 Pesem poletja — 20.48 Cikcak — 20.53 Sončna karavana — zabavno glasbena oddaja — 21.50 TVD — 22.25 Rokomet Ljubljana:Madžarska.

PONEDELJEK, 3. julija: 18.10 Poročila — 18.15 Mladinski pevski festival v Celju — 18.25 Partizanska pesem — 18.45 Doba urbanizma — francoski film — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 TV obzornik — 20.00 TVD — 20.30 Pesem poletja — 20.33 Cikcak — 20.41 TV drama — 22.00 Glasbena oddaja — 22.30 TVD.

TOREK, 4. julija: 17.55 Poročila — 18.00 Drečček in trije Marsovečki — Polomljene igrače — 18.20 Popotovanje po Aziji — serijski film — 18.50 S kamero po svetu — 19.30 Cikcak — 19.40 TV obzornik — 20.00 TVD s preklopi — 20.45 Pesem poletja — 20.48 Celovečerni film — 22.20 Rezerviran čas — Zadnja poročila.

SREDA, 5. julija: 18.10 Poročila — 18.15 Mornar na triciklu — I. oddaja — 19.00 Reportaža — 19.30 Cikcak — 19.40 TV obzornik — 20.00 TVD — 20.30 Pesem poletja — 20.33 Cikcak — 20.41 TV igra — 21.41 Mednarodni jazz festival v Ljubljani — 22.00 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 6. julija: 17.05 Poročila — 17.10 Od-daja za otroke — 17.55 Kratak film — 18.15 Brez parole — mladinska oddaja — 19.00 Gledališče Arkadija Rajkina iz Leningrada — 19.40 TV obzornik — 20.00 TVD — 20.30 Pesem poletja — 20.33 V. Hugo: Marija Tudor — I. del — 21.20 Kulturni film — 21.40 Zadnja poročila.

Avstrijska televizija

PETEK, 30. junija: 10.00 Televizija v šoli: Možje in sile: Konrad Adenauer — 11.00 Program za delavce: Kratka poročila — 11.03 Razporeditev — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Pogled v deželo. Poljedelski pregled — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 21.05 Prenos iz renesančnega teatra: „Zakaj se ne poročite, moji gospodje“. Veseloigra v treh dejanjih Hansa Schuberta — 21.55 Večerna poročila; v žarometu. Sedem dni svetovnih dogodkov — 22.25 Jazz v Evropi.

SOBOTA, 1. julija: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Kaj vidimo novega? S Heinzem Conradom — 18.30 Čas v sliki — 19.55 Reklama — 20.15 Weana Leut' — Weana Freund' 5. nadaljevanje — 21.40 Čas v sliki — 22.00 Nočni program: Potrudi se živeti; kriminalni film.

NEDELJA, 2. julija: 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: „Cvrztreska“, pravljica v petih slikah Ernsta Gegenbauerja; uprizoritev mladinskega teatra — 18.25 Za otroke od 11. leta dalje: Mladinski svet — 18.55 Lahko noč oddaja za male otroke — 19.00 Veselje ob glasbi; Suenta Benesch igra čelo — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.10 I. večerna poročila — 20.20 Nedelja v Evropi — Paris — 20.50 Mož v beli obleki. Angleška komedija o iznajdbi novega tekstilnega vlakna — 22.20 2. večerna poročila.

PONEDELJEK, 3. julija: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Iz življenja mravelj: Kako gradijo mravlje svoja gnezda — 19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Reklama — 20.15 Šport — 21.15 Točka za točko (4) — 22.15 Čas v sliki.

TOREK, 4. julija: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Z dežnikom, prikupnostjo in polcilindrom — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Reklama — 20.15 Obzorja, razgledi, proizvodnja, pojasnila — 21.00 Vesoljska patrola (2). Fantastična pustolovščina vesoljske ladje Orion — 22.00 Čas v sliki.

SREDA, 5. julija: 10.00 Televizija v šoli: Zvok iz človeške roke — 11.00 Program za delavce: Kratka poročila — 11.03 Šport — 12.03 Točka za točko — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Gašperček v začaranem gozdu — 17.45 Peter, prašiček in gospod Pospisil; risarski film — 17.55 Za otroke od 11. leta dalje: Film za tebe — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Kratka poročila — 18.35 „Spletke v odmoru“, dram-ska komedija — 19.00 — Prizori iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Reklama — 20.15 Iz parlamenta — 21.15 Prenos 2. programa 2. nemške televi-zije: „Celestina“, igra — 23.30 Čas v sliki.

ČETRTEK, 6. julija: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Kot zaročenci pozdravljajo; balet v štirih slikah — 19.00 športni kalejdoskop — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Reklama — 20.15 Prenos iz gledališča v Josefstadu: „Samo nobenega čela“, komedija Walacha — 22.25 Čas v sliki — 22.45 Nova pota zdravstva za oči.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 2. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasno pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 3. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Pregled sporeda. — Za našo vas. — 18.15 Dober večer našim malim poslušalcem. — TOREK, 4. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Kulturna panorama. — SREDA, 5. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 6. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Saša Martelanc: S popevko okrog sveta „Poslovilni šopek“ — 7 — PETEK, 7. 7.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Žena in dom. — SOBOTA, 8. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.00 Solistična glasba (Srečko Zalokar, viola; Jelka Zalokar, klavir).

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna črna)

Novo na policah

Mohorjeve knjigarne v Celovcu

Cerkev v sedanjem svetu št. 1—3, pastoralna revija, ki jo izdajajo slov. škofje. Cena: 18.— šilingov.

Letopis (šematizem) ljubljanske nadškofije 1967. Cena: 45.— šilingov.

Miza in 4 stoli iz kovine in plastike za vrt - šil. 695.-

Podjunska trgovska družba

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves A-9141 Eberndorf
Telefon 04236-281

Hanzej Kovačič

Villach - Beljak

Gebergasse, telefon 56-50

Naša tedenska senzacija!

VRTNI STOLI

prepleteni s PVC

vrvicami

in naslonom

S 195.-

Obiščite naše velike razstavne prostore

Nudimo senzacionalne

cene:

- OBLAZINJENO POHIŠTVO
- TUJSKE SOBE
- JEDILNICE
- SPALNICE
- MALO POHIŠTVO itd.

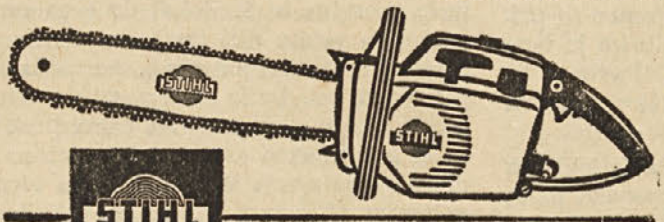
OBISK SE IZPLAČA!

IZBERITE TUDI VI

KOVA MÖBEL

Wieder eine neue, sensationelle Motorsäge von STIHL: die STIHL-040, ca. 3,7 PS stark, 6,8 kg leicht — nur 1,8 Kilo pro PS. Kennen Sie eine Motorsäge, die das übertrifft?

STIHL 040

Nasvet, prodaja, postrežba strankam

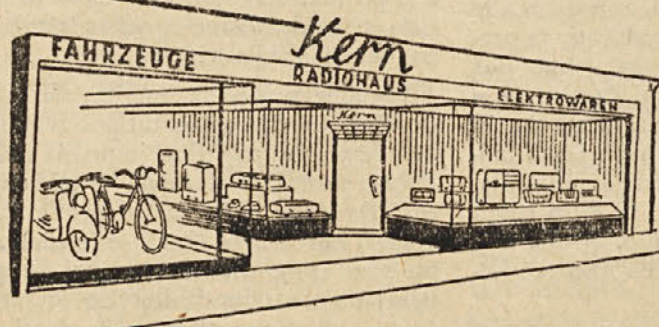
Johan Lomšek

St. Lipš. Tihoja 2

P. Dobrla ves

EBERNDORF

Telefon 04237-246

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN

Klagenfurt, Burggasse